

TAPA VALLA GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

2025

SISUKORD

1.	ÜLDSÄTTED	4
2.	KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA	6
3.	ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID NING -PÕHIMÕTTED	8
3.1	Õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted	9
3.2	Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmeti.....	10
4.	ÕPPEKORRALDUS	12
4.1	Õppe- ja kasvatuse korralduse alused.....	12
4.2	Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine	13
4.3	Pädevuste kujundamine ja temaatilised rõhuasetused kooli õppekavas.....	17
4.4	Põhikooli tunnijaotusplaani õppeainete ja klassiti.....	21
4.5	Põhikooli lihtsustatud õppekava (LÕK) tunnijaotusplaani	24
4.6	Valikained ja valimise põhimõtted põhikoolis	25
4.7	Gümnaasiumiastme kursuste jaotusplaani ja õppesuundade kirjeldused	26
4.8	Gümnaasiumi kohustuslikud kursused riikliku õppekava ja kooli valiku järgi.....	26
4.9	Gümnaasiumi moodulõpe ja valikained	27
4.10	Tapa Valla Gümnaasiumi IV kooliastme tunnijaotusplaani	31
4.11	Mittestatsionaarse õppe töökorraldus ja kursuste jaotus.....	34
5	ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED, SH ÕPPEKAVA RAKENDAMIST TOETAVAD TEGEVUSED (olümpiaadide, projekt-, õues- ja muuseumiõppe ning õppekäikude korraldamine)	39
5.1	Õppekava rakendamist toetavad tegevused.....	39
5.2	Aineolümpiaadidel ja õpilaskonkurssidel osalemine.....	40
6	LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI.....	42
7	III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS	43
7.1	Loovtöö teema ja juhendaja valimine	43
7.2	Loovtöö esitlemine	44
7.3	Loovtöö hindamine.....	45
8.	GÜMNAASIUMIASTME ÕPILASUURIMUSE JA/VÕI PRAKTIILISE TÖÖ KORRALDUS	46
8.1	Õpilasuurimuse ja/või praktilise töö teema valimine ja töökorralduse põhimõtted	46
8.2	Õpilaste juhendamine.....	47
8.3	Uurimis- või praktilise töö kaitsmine.....	47
8.4	Uurimis- või praktilise töö hindamine.....	48
8.5	Uurimis- või praktiline töö mittestatsionaarses õppes	48

9. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE, HINDAMISE KORRALDUS NING KLASSI JA KOOLI LÕPETAMISE KORRALDUS TAPA VALLA GÜMNAASIUMIS.	49
9.1 Õpilase arengu ja õppimise toetamine	49
9.2 Õpilaste hindamise korraldus	50
9.3 Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord.....	51
9.4 Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord.....	51
9.5 Üleminekueksamite ja -arvestuste läbiviimise kord	53
9.6 Kooli õppekavavälise õppe ja tegevuse arvestamine õppekava osana	54
10. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPE-KORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	57
10.1 HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtted TVG-s	57
10.2 Tugimeetmete süsteem ja teenuste rakendamise kord	58
10.3 HEV-õpilase toetamiseks rakendatavad tugimeetmeid Tapa Valla Gümnaasiumis	59
10.4 Tapa Valla Gümnaasiumis rakendatavate tugimeetmete kirjeldus	60
11. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE NING NÕUSTAMISE KORRALDAMINE, SH KARJÄÄRIINFO JA –NÕUSTAMISE KORRALDAMINE	69
11.1 Õpilaste ja vanemate teavitamise ning nõustamise korraldus	69
11.2 Karjääriinfo ja –nõustamise korraldamine	71
12. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED.....	73
12.1 Õpetaja tegevuse lähtealused	73
12.2 Õpetajate koostöö	73
12.3 Õpetaja töö planeerimine	74
13. KOOLI ÕPPEKAVA RAKENDAMISE, UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	76
14. ÕPPEKAVA JUURDE KUULVAD LISAD	77
LISA 1. Põhikooli ainekavad	
LISA 2. Gümnaasiumi ainekavad	
LISA 3. Lihtsustatud õppekava	
LISA 4. Gümnaasiumi vabavalik- ja moodulainekavad	

1. ÜLDSÄTTED

Tapa Valla Gümnaasium edaspidi (TVG) lähtub õppe- ja kasvatustöös Põhikooli- ja gümnaasiumi seadusest edaspidi ([PGS](#)), Vabariigi Valitsuse 08.03.2023 a. määrusest nr 5 „Põhikooli riiklik õppekava“ edaspidi ([PRÕK](#)), Vabariigi Valitsuse 08.03.2023 määrusest nr 4 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ edaspidi ([PLÕK](#)), Vabariigi Valitsuse määrusest 08.03.2023.a. määrusest nr 6 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ edaspidi ([GRÕK](#)), muudest õigusaktidest, kooli põhimäärusest ja arengukavast. Õppekava koostades on võetud arvesse riiklikke haridusvaldkonna eesmärgi, koolikollektiivi kokkulepet kooli õppesuundade ja eripära kohta, piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste arvamusi ning kooli vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Kooli õppekava on TVG-s õpingute alusdokument, milles tuuakse välja kooli omanäolisus ja kooli eripärast ning alusväärtustest tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. Õppekava ülesanne on toetada ennastjuhtiva õppija tervikliku ja positiivse minapildi kujunemist, võimaldades tal koolis omandatud oskuste ja teadmiste põhjal integreeruda ühiskonda, arvestades tema individuaalseid erivajadusi, päritolumaa kultuuritraditsioone ning rahvuslikku identiteeti.

TVG õppekava on kehtestatud ühe tervikdokumendina põhikoolile ja gümnaasiumile. Kooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

TVG õppekava koosneb:

- 1) üldosast, milles on vajadusel eristatud põhikooli ja gümnaasiumi;
- 2) õppeainete ainekavadest põhikoolile (sh Lihtsustatud õppekava, edasõpidi *LÕK*) ainevaldkondade kaupa, kus on esitatud õppeainete õpitulemused ja õpisisu kirjeldused klassiti;
- 3) kohustuslike kursuste, valikkursuste ja valikõppeainete kavadest gümnaasiumis ainevaldkondade kaupa.

Õppekava üldosas esitatakse:

- 1) kooli väärtused ja eripära ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
- 2) õppekorraldus;

- 3) kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana;
- 4) üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
- 5) liikluskasvatuse teemad kooliastmeti;
- 6) III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
- 7) gümnaasiumiastme õpilasuurimuse ja/või praktilise töö korraldus;
- 8) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise ning gümnaasiumi lõpetamise korraldus;
- 9) hariduslike erivajadustega õpilaste nõustamise ja -õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
- 10) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldamine, sh karjääriinfo ja -nõustamise korraldamine;
- 11) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 12) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Kooli õppekava terviktekst on kättesaadav köidetuna kooli raamatukogus, õpetajate toas ja kantseleis ning elektrooniliselt Tapa Valla Gümnaasiumi veebilehel.

2. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

Kooli väärtused on: väarikus, avatus, lennukus ja koostöö.

Väarikus

- ma pean lugu iseendast
- me väärtustame üksteist
- me austame oma kooli
- me hindame oma kogukonda
- me armastame oma Eestimaad

Avatus

- oleme avatud uutele ideedele
- oleme tolerantset, sallivad
- julgeme erineda
- oleme paindlikud lähtudes indiviidist

Lennukus

- meie koolist saab teadmised ja sotsiaalsed oskused, et olla edukas nii töös kui ühiskonnas
- me julgeme piirideta unistada

Koostöö

- me märkame üksteise erinevusi ning arvestame nendega
- me kaasame ja julgustame üksteist
- me loome kokkuleppeid ning peame nendest kinni
- me peame oluliseks ühiseid eesmärke
- me julgeme rääkida

Alates 2024/25. õppeaastast on koolis ühendatud õppe- ja kasvatustöö Tapa linnas põhikooli III astmes ja gümnaasiumiastmes ning gümnaasiumiastmes Tamsalu koolimajas.

Kooli eripärana toetatakse ühinemisejärgsetel õppeaastatel õppe- ja kasvatustöö läbiviimisel kahe kooli ühistele väärtustele arvestades piirkondlikke eripärasid. Tapa Valla Gümnaasium on maakonna ainus kool, kus valikmoodulina pakutakse sise- ja riigikaitse moodulainete õpet koostöös Sisekaitseakadeemia ja Kaitseressursside Ametiga. Asukohast lähtuvalt teeme koostööd 1. jalaväebrigadiga, mis annab õppuritele teadmised ja ülevaate Eesti riigikaitsest.

TVG gümnaasiumiastme mittestatsionaarses õppes saavad oma haridusteed jätkata nii tsiviilisikud kui ka kutsealused kaitseväelased. Päästekomando ja 1. jalaväebrigaadi lahtiste uste päevadel saavad osaleda kõik õpilased. Lisaks viiakse päästekomando ruumides läbi “Kaitse end ja aita teisi” (KEAT) loengud.

Teine eripära on õppe läbiviimine eesti ja vene keeles. Põhikooli kolmandas astmes on varased ja hilised keelekümblusklassid. Eesti keeles õpetatavaid õppeaineid õpetatakse lõimitud aine- ja keeleõpet ehk LAK-õpet rakendades, mis tähendab aine ja keele samaaegset õppimist. LAK-õpe annab võimaluse õppida eesti keelt võõrkeelena, õppides eesti keeles ka teisi aineid. LAK-õppe tähelepanu keskmes on nii ainesisu, keel kui ka õpioskused. Lõimimisel võetakse arvesse õpilase keeletaset, võimeid ja huvisid, arendatakse teadmisi ja oskusi. Tegevused, õppemeetodid ja materjalid toetavad eestikeelesete ainealaste väljendite ning terminite omandamist. LAK-õpe motiveerib seeläbi õpilast erinevates ainetundides keelt õppima ainealaste teadmiste ja oskuste kaudu. Sellega toetavad ainealased eesmärgid keeleoskuse arengut.

Kooli tegutsemispiirkonda iseloomustavad ümbritsev loodus ja keskkond, kultuuriline mitmekesisus, muuseumihariduse mitmekülgsed võimalused ning hea transpordiühendus kaugemal asuvate piirkondadega väljaarendatud rongiliikluse toel.

3. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID NING -PÕHIMÕTTED

Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ning arendamine toimub kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena. TVG-s on loodud HEA ÕPILASE, HEA ÕPETAJA ja HEA TUNNI mudelid, mis on aluseks kooli õppekasvatustöö tervikpildi kujundamisel ja kannavad endas kooli alusväärtusi.

HEA ÕPILASE MUDEL

Hea õpilane on:

- kohusetundlik, püüdlük ning teab, et õpib enda jaoks;
- koostööaldis, positiivne ning avatud uutele ideedele;
- eeskujulik, viisakas, rõõmsameelne, hea suhtleja ning avatud;
- sõbralik, teisi innustav, teistega arvestav ja abistav;
- laia silmaringiga, oskab mõelda „raamiväliselt”, on originaalne ning loominguline;
- oskab õpetajat kuulata, kuid samas oskab ka oma arvamust avaldada;
- oskab jääda iseendaks;
- aktiivne ning eeskujuks kaasõpilastele.

HEA ÕPETAJA MUDEL

Hea õpetaja:

- tunneb oma ainet ja oskab seda edasi anda, st tund on huvitav ja põnev;
- seostab õpitavat elu ning teiste ainetega;
- tunnis on kord, sest õpilased on teemaga haaratud;
- suhtub õpilastesse võrdselt, tunnustab ja motiveerib neid, on abivalmis ja vastutulelik;
- teeb oma tööd kirega, on positiivne, laia silmaringiga, loominguline, st teda ennast huvitab õpetatav aine;
- valmis kaasaegseid õppemeetodeid, õppematerjale ja digivahendeid kasutama;
- aus, enesekindel, viisakas ja järjepidev;
- stiilne ning aktiivne ka väljaspool tundi.

HEA TUND = HUVITAV TUND

- Õpilasel on õigus teada, kuidas läbitakse ainet, kuidas õpitakse õppeaasta jooksul (tööplaanide tutvustus õpilastele).
- Õpetaja selgitab tunni alguses, mida ja kuidas õpitakse, tutvustab tunni eesmärgi.
- Tunnis kasutatakse elulisi näiteid, õpitav on tihedalt seotud eluga ning tunnis toimub arutlus õpitava teema üle.
- Tunnis kasutatakse loovaid ülesandeid, rühmatöid, katseid, praktikume, on erinevaid võimalusi info otsimiseks.
- Tunnis austavad õpetajad ja õpilased üksteist, st õpilased alluvad korrale ja õpetaja korraldustele ning ka õpetaja on valmis õpilaste ettepanekutega arvestama.
- Õpetaja oskab motiveerivalt õpetada, sära silmis nii õpetajal kui ka õpilastel (hea nali aitab).
- Rohkem õpilaste kasutamist õppetöö läbiviimisel, koostöö kasutamist õppimisel ja üksteise aitamist õppimisel.
- Tunnis kasutab õpetaja rohkem aktiivõppe võtteid ja omavahelist suhtlemist, et vältida liigset kirjutamist, samuti rakendatakse õpikeskkonna viimist väljapoole kooliruumi.

3.1 Õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted

Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Tapa Valla Gümnaasiumis on õppe- ja kasvatustegevuse keskmes enesejuhitud õppimine ja õppija. Peame oluliseks, et õpilasest kujuneb ennastjuhtiv ja motiveeritud õppija, mis läbi paraneb õpilase eneseteadlikkus, oskus kasutada erinevaid õpistrateegiaid, teha paremaid valikuid ning oskus anda ja saada tagasisidet.

Õppimisena käsitletakse selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushinnangute ja -hoiakute omandamist, mis annab vajaliku väljundi eneseteostamiseks ja igapäevaelus toimetulekuks. Oma koolis peame oluliseks õppeprotsessis arvestada õppija individuaalsusega. Õppija osaleb aktiivselt õppeprotsessis, võttes võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib hindama ennast ja kaaslast, analüüsima ja juhtima oma õppimist, võttes eeskujuks HEA ÕPILASE mudeli. Õppimisel ja uute teadmiste omandamisel kasutab varasemat õpikogemust ning eelnevalt omandatud teadmisi, kinnistades uue info põhjal omandatud, mida suudab rakendada uutes olukordades, valikute tegemisel, probleemide

lahendamisel ja enese arendamisel. Õppeprotsess tervikuna on elukestev ning võimaldab õppijal väärikalt toime tulla ühiskonna kiiretest ja vastuolulistest arengutest tulenevate väljakutsetega. Õppimine ja õpetamine on väljundipõhised, mille kõrgeimaks väljundiks on üldpädevuste saavutamine.

Kasvatustöös väärtustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu ees, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus). Oleme loonud oma kooli väärtustel põhineva kultuuriruumi, kus ühiselt kogu kooliperega kantakse edasi kokkulepitud väärtuspõhimõtteid.

Muu kodukeelega õpilastele on loodud võimalused õppida eesti keelt teise keelena lõimitud aine- ja keeleõppe metoodika alusel põhikooli osas keelekümbelusklassides sellisel tasemel, mis võimaldaks lõpetajatel jätkata õpinguid eesti õppekeelega õppeasutustes.

Lihtsustatud õppes rakendatakse põhikooli lihtsustatud riiklikku õppekava. Täiendavat tuge vajavatele õppijatele koostatakse individuaalne õppekava „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” §-s 18 sätestatud tingimustel ja korras. Individuaalne õppekava koostatakse kõigile õpilastele, kelle arendamiseks see on vajalik. Lihtsustatud õppes lähtutakse põhimõttest, et igaühel peab olema võimalus saada haridust vastavalt oma võimetele. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi.

3.2 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmeti

III kooliaste

III kooliastmes viiakse ellu pikemaajalisi projekte õpitu seostamiseks tavaeluga (tervisekäitumine, karjääriplaneerimine jmt). Uurimusliku õppe kaudu kujunevad välja uurimistöö läbiviimise oskused, areneb õppija teadlikkus valikute seostest tulemustega. Oluliseks muutuvad karjääri kavandamisega seonduvad tegevused, minakontseptsiooni kujunemine. Õppe ja kasvatuse põhitaotlus on aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes tulevad igapäevaelus iseseisvalt toime ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Õppe- ja kasvatustööd jälgib ja suunab aineõpetajate kõrval kolmandas kooliastmes klassijuhataja. Kasvatustöös peetakse silmas eneseanalüüsi ja oma käitumise juhtimise oskuse arendamist ning enesetõhususe kasvatamist. Sotsiaalsete oskuste kujundamisel pööratakse akadeemiliste oskuste kujundamise kõrval tähelepanu suhetele eakaaslastega, enesejuhtimisele ja -distsipliinile, kehtestamis- ja koostööoskuste arendamisele. Klassijuhataja planeerib oma tööd lähtudes kooli õppekavast ja üldtööplaanist.

Gümnaasiumiaste

Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuses põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või kutseõppeasutuses.

Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:

- 1) ennastjuhtiva õppija arendamisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
- 2) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- 3) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
- 4) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
- 5) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

Gümnaasiumiastmes lastakse õpilasel endal seada oma sihid, õppida töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning antakse võimalus leida erinevaid töömeetodeid katsetades neile sobivaim õpistiil. Tähtsustatakse õpilase valikute toetamist, et õppija leiaks endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee.

Gümnaasiumiastmes õpitakse kursustesüsteemis, kus on kohustuslikud ja valikkursused, mis on jaotatud kolmele õppeaastale. Õpilasi juhendab ja nõustab kogu gümnaasiumiastme jooksul õppe- ja kasvatusküsimustes lennu juhendaja. Gümnaasiumilennu juhendaja planeerib oma tööd, lähtudes kooli õppekavast ja üldtööplaanist.

Iga kooliastmega suureneb õpilase iseseisvus, valikute ja otsustuste tegemise võimalus ning sellega seotud vastutus.

4. ÕPPEKORRALDUS

4.1 Õppe- ja kasvatuse korralduse alused

Õppesüsteemi ja juhtimise järgi jaotub kool kahte astmesse:

- III aste – 7.–9.klass
- IV aste – gümnaasiumiaste G-I – G-III

Gümnaasiumiastmes on loodud võimalus õppida nii statsionaarses kui ka mittestatsionaarses õppevormis.

Põhikooli klasside juurde on avatud klasse erivajadustega laste õpetamiseks lähtuvalt laste eripäradest (nt väikeklassid erituge vajavatele õpilastele).

Õppe- ja kasvatustöö juhtimise koordineerimiseks kooliastmeti on koolis ainerühmad, mille tööd korraldavad ainerühmade juhid. Lisandub andekate õpilaste (ALÕ) tugirühm, mille ülesanne on toetada motiveeritud ning edasijõudnud õpilasi ja koordineerida nende töökorraldust. Andekate tugirühma töö korraldatakse vastavalt vajadusele. HEV-tugisüsteem koordineerib erivajadusega ning õpi- ja käitumisraskustega õpilaste töökorraldust.

Õppekava läbimiseks III kooliastmes on arvestatud põhikoolis kolm aastat ja gümnaasiumis kolm aastat. Mittestatsionaarses õppes võivad õppurid õppekava läbida nelja aastaga. HEV-õpilastele pakub kool peale põhikooli lõpetamist lisaõpet ühe õppeaasta ulatuses, lähtudes PGS § 50 sätestatud nõuetest.

Õppeaasta koosneb 35 õppenädalast ja jaguneb võrdseteks trimestriteks, gümnaasiumis kursusteks. Trimestrite kuupäevad muutuvad ja esitatakse igal aastal kooli üldtööplaanis.

Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on üldjuhul õppetund, kus õppetöö toimub klassiruumis või teistes õppevormides (nt õppepäev, projektitöö, seminarid, iseseisev töö, õppekäik, õuesõpe jms). Õppetunni pikkus on 45 minutit, vahetunni pikkus õppetundide vahel on vähemalt 10 minutit. Olenevalt õppeaine spetsiifikast, on võimalikud ka paaristunnid. Õpilasele on tundidest osavõtt ning e-päevikust õppeinfo jälgimine kohustuslikud.

Õppe- ja kasvatustöö on TVG-s korraldatud mitmel erineval viisil:

1) **Traditsiooniline ainepõhine õpe**, kus õppeaineid õpitakse läbivalt kogu õppeaasta vältel. Vajadusel moodustatakse aine- või klassi tasemerühmi. Aineõpet võib läbi viia ka tsükliõppena, kus rõhuasetused aineti või valdkonniti on õppeaasta sees erinevad, järgides õppekavas lubatud tunnikoormust ja ainemahtu.

2) **Kursuseõpe**. Gümnaasiumiastmes toimub õpe kursustepõhiselt. Kursuste arv õppeaineti on määratud kooli õppekavas. Kokku on kõigile kohustuslike kursuste arv riiklikus õppekavas 63 (laia matemaatika puhul 69), mis võimaldab suuremal määral rakendada valikkursusi. See omakorda suurendab gümnaasiumiõpilaste valikuvõimalusi vastavalt nende huvidele ja vajadustele. Gümnaasiumiastme kohustuslik kursuste arv on minimaalselt 96 kursust jaotatuna kolmele õppeaastale. Ühe õppeaasta jooksul läbib õpilane vähemalt 32 kursust. Ühe kursuse kestus on 35 akadeemilist tundi (sh vastavalt õppeaine spetsiifikale iseseisva töö maht). Kursus võib toimuda õppeaastat läbivalt iganädalase tunnina või tsükлина, kus on määratud kursusepäevad, mille jooksul õpitakse vastavat ainet süvendatult või lõimituna mitme ainega kogu õppepäeva jooksul.

3) **Moodulõpe**. Valikainete jaotus on esitatud moodulitena, kus õpilasel on kohustuslik valida kaks kooli pakutavat moodulit või sise- ja riigikaitse moodul. Moodulõpe pakub paindlikuma valikuvõimaluse lähtuvalt õpilase huvist.

Õpperühmad moodustatakse nii lennu- kui ka gümnaasiumiüleselt.

4.2 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Eri õppeainete lõimimise kaudu õpitakse looma seoseid, analüüsima ja nägema terviklikku maailmapilti, kus kõik on omavahel seotud.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivat teemat:

➤ „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja

töökeskonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid, koolis tutvustatakse edasiõppimise võimalusi nii kutse- kui kõrghariduses;

➤ **„Keskkond ja jätkusuutlik areng”** teemat käsitletakse nii ainetundides, õppekäikudel kui osaledes siseriiklikes ja rahvusvaheliste projektides ning sellega toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks. Õpetame loodussäästlikke ja jätkusuutlikke tegutsemis- ning majandamisviise ning kujundame õppijat, kes väärtustab kõike seda teadlikult.

➤ **„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus”** käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse ja osalusdemokraatia tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele, kaasame õppijaid kooliürituste korraldamisse ja kooliga seonduvatesse otsustusprotsessidesse.

➤ **„Kultuuriline identiteet”** käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel. Ennastjuhtiva õppija arenemisel tekib õppijal ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning ta väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

➤ **„Teabekeskkond”** käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud eetilise tegutsemise põhimõtete järgi. Kooli õppetööd puudutav info on kajastatud elektroonilises õppeinfosüsteemis ning õpilased kasutavad igapäevaselt IKT-vahendeid.

➤ **„Tehnoloogia ja innovatsioon”** käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusmeelseks ja kaasaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks ennastjuhtivaks õppijaks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskonnas;

➤ **„Tervis ja ohutus”** käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

➤ **„Väärtused ja kõlblus”** käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ning kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. Kooli töötajad ning õpilased on eeskujuks teistele kaaslastele väärtustades kooli traditsioone ning põhiväärtusi, arvestades lisaks ühiskondlikele väärtustele koolis kokkulepitud põhimõtteid, mis on fikseeritud kooli sisekorraeeskirjades.

Läbivate teemade õpe ja lõimumine realiseerub

- 1) ainevaldkonnasisesel ja -ülesel ainete lõimisel, kus erinevad õppeained toetavad ja täiendavad teineteist;
- 2) aineõppes, kus lähtudes ainevaldkondade läbivatest teemadest, tuuakse sisse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid ning viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi või ülekoolilisi üritusi ja projekte. Igal õppeaastal valib kool ühe teema, millele keskendutakse põhjalikumalt kogu õppeaasta vältel ning millest lähtuvalt toimuvad temaatilised vaheajaeelsed projektipäevad ning teaduskonverentsid;
- 3) kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamise kaudu, millega luuakse teabekeskond, kus klassides, infostendidel, kooli koduleheküljel ja õppeinfosüsteemis avaldatav info on ajakohane, õppe- ja huvitegevust kajastav. Info valikul lähtutakse kooli põhiväärtustest, üldkehtivatest moraalinormidest ning kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärkidest;
- 4) toetavate materjalide (tabelid, seinakaardid, filmid, esitlused jne) kasutamine õppetöös aitab kaasa ennastjuhtiva õppija arendamisele, õpitulemuste saavutamisele, võimaldab anda täiendavat infot ainevaldkonna teadussaavutustest ja tekitada huvi ainevaldkonna vastu. Teabehalduses pööratakse suurt tähelepanu nii õpetajate kui ka õpilaste teabeteadlikkusele IKT-vahendite abil;
- 5) tehnoloogia käsitlemisele ja innovaatilise mõtlemise kujunemisele aitavad kaasa kooli igapäevases õppetöös kasutatavad tehnoloogilised lahendused: kooli süle- ja tahvelarvutite kasutamine tunnis, arvutiklasside, klassi arvuti kasutamine koos projektoriga e-tundide jms. läbiviimisel, interaktiivsete tahvlite ja VOSK (võta oma seade kaasa) kasutamise põhimõtteid. Valikained (arvutiõpetus, robotika ja mehhatroonika) ja huviringid aitavad kaasa õpilaste digipädevuse ja innovaatilise mõtlemise kujundamisele;

- 6) karjääri- ja elukestva õppe rakendamiseks kaasatakse paikkonna ettevõtjaid, kooli vilistlasi ja lapsevanemaid, osaletakse „Tagasi Kooli“ projektis ja töövarjupäevadel, külastatakse kohalikke ettevõtteid ja asutusi, kaasatakse partnerkooli ja erinevaid kutse- ning kõrgkooli;
- 7) läbi kogu kooli keskkonnateadliku suhtumise, väärtuspõhise õppetegevuse ja kooli kodukorra suunatakse ja süvendatakse õpilaste keskkonnateadlikkust. Igal õppeaastal osaletakse erinevates keskkonna- ja ennetusprojektides, tutvustatakse õpilastele ohutusmeetmeid tule- jm õnnetuste osas. Kool on aktiivne keskkonnaprogrammide kasutaja;
- 8) kultuurilise identiteedi ja väärtushinnangute kujunemisele aitavad kaasa ühiselt organiseeritud teatri- ja kontserdikülastused, rahvuslike tähtpäevade tähistamine nii klassides kui ka kooliüleselt. Kohtumised erinevate kultuuri- ja loomeinimestega Tagasi Kooli, Kultuuriranits, KIK, MEIS jm projektide raames;
- 9) ettevõtlikkuse ja kodanikualgatusena toetatakse õpilaste omaalgatuslike ettevõtmiste läbiviimist ja eneseteostust. Õpilastel on võimalus osa võtta ja juhtida kooli ajalehe ning kooliradio tööd, osaleda koolivälistes õppe- ja arendusprogrammides, luua õpilasfirma või minifirma, gümnaasiumiastmes valikmoodulis pääste ja riigikaitse õpe või ettevõtlusvaldkonna kursused jne;
- 10) õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga. Läbivate teemade käsitlemine ja peamised rõhuasetused tuuakse ära ainekavas.
- 11) läbivatest teemadest lähtutakse ka põhikooli lõpetamiseks nõutava loov- või praktilise töö ning gümnaasiumi lõpetamiseks nõutava uurimistöö valikul.
- 12) korraldatakse võimalusel koostöös koolipidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaletakse maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides (töövarjupäev; koostööprojektid paikkonna ettevõtete, naaberkoolide, valla teiste asutuste, RMK, Palmse Looduskooli, KIK-i projektid, Päästeameti ja PPA ennetusprojektid, Kultuuriranits, Erasmus jm).
- 13) õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõimitud aine- ja keeleõpe toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu kasutamist kavandab kool õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.
- 14) lõimimine eeldab nii individuaalset kui koosõppimist. Lõimingu eesmärgiks on ennastjuhtiva õppija kujundamine. Kooli õppekava ainekavades tuuakse välja erinevate

õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku, võimaldades läbi õpetajate koostöö nii valdkonnasiseseid kui ka aineteüleseid käsitusi. Ainerühmades kasutatakse lõimimiseks elektroonilist keskkonda, kus õpetajad esitavad oma ainekohaste lähtuvate teemade kaudu võimalikke lõiminguks kohti nii klassidele kui ka kogu kooliastmele.

4.3 Pätevuste kujundamine ja temaatilised rühmasetused kooli õppekavas

Pätevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või valdkonnas loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja tulemuslikult toimida ning on oluline inimeseks ja kodanikuks kujunemisel. Pätevused jagunevad üld-, valdkonna- ja kooliastmes taotletavateks pädevusteks. Pätevuste kujundamisel lähtume riikliku õppekava pädevuste kirjeldustest.

Üldpätevused on aine- ja valdkonnaülelised pätevused, mis kujunevad õppeainetes taotletavate õpitulemuste kaudu, aga ka läbivate teemade käsitlemisega ainetundides ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpätevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli, kodu ja kogukonna koostöös. Oma tööd planeerides loob õpetaja tingimused õppekavas määratud pätevuste saavutamiseks.

Õpilastes kujundatavad üldpätevused on

1) **kultuuri- ja väärtuspätevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimeste, ühiskonna, looduse, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandi ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse. Tegevused, mis kujundavad, toetavad ja arendavad antud pätevusi, on kontsertidel ja teatrietendustel käimine (Kultuurirahvaste toetuse abil), muuseumide külastamine, osavõtt viktoriinidest ja konkurssidest, õppekäigud loodusesse, osavõtt kooli ja piirkonna erinevatest traditsioonilistest (ühis)üritustest ning aktustest. Olulisel kohal on koostöö teiste koolidega ja kooli- ning vallaraamatukoguga.

2) **sotsiaalne ja kodanikupätevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut;

teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis (Maailmakodaniku pädevusmudel). Tegevused, mis kujundavad, toetavad ja arendavad antud pädevusi, on näiteks õppekäik Riigikogusse (9. klassis), kohtumine KOV esindajatega, osalemine ÕE töös, kooli kodukorra järgimine, matkad ning õppekäigud, ühisüritused valla teiste haridusasutustega.

3) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri. Tegevused, mis kujundavad, toetavad ja arendavad antud pädevust, on rollimängud, arenguestlused, osalemine erinevates projektides ja õppekäikudel, karjääriõpetusega seotud õppekäigud, sh tervise- ja seksuaalkasvatust käsitlevad loengud jne.

4) **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ning probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi. Tegevused, mis kujundavad, toetavad ja arendavad antud pädevust on igapäevases õppetöös osalemine, projektipäevadest, aineolümpiaadidest, konkurssidest ja õppekäikudest osavõtmine, loov- ja uurimistöö sooritamine.

5) **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda, eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi. Tegevused, mis kujundavad, toetavad ja arendavad antud pädevust, on

muuhulgas osalemine rühmatöodes, esinimine kontsertidel, osalemine võistlustel, aktiivõppemeetodite kasutamine ainetundides, koostööprojektid teiste koolidega, loov- ja uurimistöö kaitsmine, keelekümblus- ja Erasmus+ projektides osalemine.

6) **matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõendus põhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt. Tegevused, mis kujundavad, toetavad ja arendavad antud pädevusi, on näiteks osalemine võistlustel (Känguru, Nutisport) ja olümpiaadidel, osavõtt viktoriinidest, huviringidest, RMK loodusretkedest, õuesõppetundidest, ekskursioonidest; samuti matemaatiliste mõistete igapäevaelus kasutamine.

7) **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid. Tegevused, mis kujundavad, toetavad ja arendavad antud pädevust, on erinevatest üritustest osavõtt, karjääriõpetuse raames erinevate ettevõtete külastamine, loov- ja uurimistöö tegemine, klassis ning koolis ühisürituste korraldamine, osalemine erinevates projektides, nt Rahatarkus, õpitu rakendamine majandusõpetuse raames.

8) **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuv ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja -võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus. Tegevused, mis kujundavad, toetavad ja arendavad antud pädevust, on interaktiivsete ülesannete lahendamine, informaatikatundides osalemine, erinevate IKT-vahendite kasutamine, loovtöö- ja uurimistöö koostamine, Stuudiumi, e-maili, Google Classroomi ning Opiku kasutamine, arvuti- ja meediatundides osalemine, kooliraadio tegevuses osalemine.

Valdkonnapädevused. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonna- ja üldpädevuste kujunemist toetab ainerühmades kokkulepitud ainetevahelist integratsiooni rakendamine ja pädevuste arengut toetav tunni- ning kooliväline tegevus.

Kooliastmes taotletavate pädevuste kujundamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava 2. jaos § 4 esitatud pädevuste kirjeldustest.

Lihtsustatud õppes peetakse oluliseks samu humanistlikke seisukohti, mida püstitab põhikooli riiklik õppekava. Tähelepanu pööratakse sallivusele erinevuste suhtes, kaaslaste erivajaduste mõistmisele; oma võimaluste ja piirangute teadvustamisele.

III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ning teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;

- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

Lihtsustatud õppe pädevused ja kasvatuse rõhuasetused on kirjeldatud arenguperioodide kaupa lihtsustatud õppe ainekavas.

4.4 Põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Õppekavas määratud kohustuslike õppeainete maht tagab õpilaste üldpädevuste, õpitulemuste ning õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamise kooliastmete lõpuks. Õpilastele on tagatud õppekavas esitatud nädala õppetundide maht.

Põhikooli õppeainete jaotus valdkondade kaupa:

- 1) Keel ja kirjandus:

III kooliaste

eesti keel – 6 nädalatundi

kirjandus – 6 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

eesti keel – 1,5 nädalatundi

- 2) Võõrkeeled: A võõrkeel – inglise keel, B võõrkeel – vene või saksa keel

III kooliaste

A võõrkeel – 9 nädalatundi

B võõrkeel – 9 nädalatundi

- 3) Matemaatika:

III kooliaste – 13 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt: 0,5 nädalatundi

- 4) Loodusained:

III kooliaste

loodusõpetus – 2 nädalatundi
bioloogia – 5 nädalatundi
geograafia – 5 nädalatundi
keemia – 4 nädalatundi
füüsika – 4 nädalatundi

5) Sotsiaalsained:

III kooliaste

inimeseõpetus – 2 nädalatundi
ühiskonnaõpetus – 2 nädalatund
ajalugu – 6 nädalatundi

6) Kunstiained:

III kooliaste

muusika – 3 nädalatundi
kunst – 3 nädalatundi

7) Tehnoloogia:

III kooliaste

käsitöö ja tehnoloogiaõpetus – 5 nädalatundi

8) Kehaline kasvatus:

III kooliaste – 6 nädalatundi

9) Valikõppeained:

III kooliaste

majandusõpetus – 1 nädalatund
arvutiõpetus – 1 nädalatund

TVG põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti

Õppeaine/klass	VII	Varane kk	Hiline kk	VIII	Varane kk	Hiline kk	IX	Varane kk	Hiline kk	Kooliaste kokku
Eesti keel	2	2		2	2		2	2		6
Kirjandus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6
vene keel		1	1		1	1		1	1	
Eesti keel teise keelena			5			5			5	
A-võõrkeel	3	3	3	3	3	3	3	3	3	9
B-võõrkeel	3	3		3	3		3	3		9
Matemaatika	5	5	5	4	4	4	4	4	4	13
Loodusõpetus	2	2	2							2
Geograafia	1	1	1	2	2	2	2	2	2	5
Bioloogia	1	1	1	2	2	2	2	2	2	5
Keemia	-			2	2	2	2	2	2	4
Füüsika	-			2	2	2	2	2	2	4
Inimeseõpetus	1	1	1	1	1	1	-			2
Ajalugu	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6
Ühiskonnaõpetus	-			-			2	2	2	2
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
Kunst	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3
Käsitöö/tehnoloogia	2	2	2	2	2	2	1	1	1	5
Kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6
Vaba tunniressurss	2	0	0	1	0	0	1	0	0	4
Eesti keel - funkt.lugemine	1						0,5			1,5
Matemaatika							0,5			0,5
Arvutiõpetus		1	1	1						1
Majandusõpe	1									1
Valikaine (muu)										
Nädala koormus	30	30	30	32	32	32	32	32	32	94

4.5 Põhikooli lihtsustatud õppekava (LÕK) tunnijaotusplaan

Õppetundide arv nädalas eesti õppekeelega õpilasele:

Õppeaine/klass	7. kl	8. kl	9. kl
Eesti keel	6	6	6
A-võõrkeel	2	2	2
Matemaatika	4	5	5
Loodusõpetus	4	4	4
Ajalugu	2	2	1
Inimeseõpetus	2	2	1
Muusikaõpetus	1	1	1
Kunstiõpetus	1	1	1
Kehaline kasv.	2	2	2
Tööõpetus	4	5	7
Valikõppeained	2	2	2
Nädalakoormus	30	32	32

TVG põhikooli tunnijaotusplaanis on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele lisatunnid, mille õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt:

- 1) eesti keelest 7. ja 9. klassis – eesmärgiga arendada funktsionaalse lugemise oskust läbi õppekava eesmärgi toetavate läbivate teemade käsitlemise;
- 2) matemaatikast 9. klassis – eesmärgiga arendada läbi praktikumi matemaatilisi oskusi, toetada ainetevahelist lõimingut ning läbivate teemade käsitlemist.

Lisatundidega ei kaasne riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustele ja õppesisule täiendavaid õpitulemusi ja õppesisu, vaid need võimaldavad klassi- või aineõpetajal õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu õppija üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppes võib vaba tunniressursi kasutada õpilase individuaalsusest lähtuvalt tema tugevuste arendamiseks süvendatud aineõpetuses (andekad), õpiabitundide ja eesti keele tugiõppe läbiviimises (õpituge vajavad õpilased).

Lihtsustatud õppes

- 1) Õpitakse võõrkeelena ühte keelt. Eesti õppekeelega õpilaste puhul on selleks A-võõrkeel, mille õppimist on alustatud 5. klassist ning mille õppimist jätkatakse III kooliastmes.
- 2) Loodusõpetust õpitakse lihtsustatud õppes lõimitud õppeainena, milles on ühendatud loodusõpetus, geograafia, füüsika ja keemia alused.

3) Tööõpetus sisaldab III kooliastmes kahte valdkonda: käsitöö ja kodundus (7.–9. kl) ning tehnoloogiaõpetus (7.–9. kl). Käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse õpitulemused õpperühmades esitatakse kooli tööõpetuse ainekavas.

Lähtudes Eesti elukestva õppe strateegia põhimõttest – reaalinete õppimise populariseerimine, kooli arengukavast ja õppesuundadest, pööratakse tähelepanu reaalinetele, emakeele- ja võõrkeelte ning loodusainete õpetamisele. Vastavalt muutuvale õpikäsitusel, kooli vajadustele ja ressurssidele võib esineda erisusi õppeaastate lõikes.

4.6 Valikained ja valimise põhimõtted põhikoolis

Valikained aitavad laiendada kohustuslike õppeainete valdkonnateadmisi, toetavad läbivate teemade taotlusi ja karjääriõpetust. Valikainete õppesisu on välja toodud kooli õppekava ainekavades. Valikaineid õpetatakse läbivalt mõlemas kooliastmes.

7. klassis õpitakse majanduse üldaluseid. Selle eesmärgiks on arendada õpilastes ettevõtlus- ja majanduspädevust loovuse, maailmatunnetuse avaradamise, matemaatiliste konstruktsioonide loomise ja koostööoskuse praktiseerimise kaudu, õpetades läbi praktiliste tegevuste ettevõtluse aluseid.

Arvutiõpetuse ja uurimistöde põhimõtetega tutvumisega tehakse algust I kooliastmes. 8. klassis on arvutiõpetus toetavaks õppeaineks õpilase loovtöö koostamisel. Eesmärgiks on arendada õpilastes loogilist mõtlemist, loovust, matemaatilisi oskusi, toetada praktiliste tegevustega õpilaste digipädevuste kujunemist. Digipädevuse kujundamine on määrava tähtsusega tänapäevase õpikäsituse rakendamisel kõikides õppeainetes kogu õppeaja vältel. Lihtsustatud õppes on valikaineks 7. klassis majandusõpetus, inglise keel; 8. klassis arvutiõpetus ja inglise keel ning 9. klassis ajalugu ja inglise keel.

4.7 Gümnaasiumiastme kursuste jaotusplaan ja õppesuundade kirjeldused

Gümnaasiumi riikliku õppekava (GRÕK) alusel läbib õpilane 63 kursust (kitsas matemaatika) või 69 kursust (lai matemaatika), millele lisanduvad kooli valitud kohustuslikud valikained, mooduli ained ning õpilase enda valitud vabavalikained. Kokku peab õpilane gümnaasiumiastme jooksul läbima minimaalselt 96 kursust. Üks kursus kestab 35 tundi.

Tapa Valla Gümnaasiumis on õpilasel kohustus valida kaks moodulit või sise- ja riigikaitse moodul. Valida saab järgnevate moodulite vahel:

- 1) IT-reaal moodul,
- 2) üldkultuuri moodul;
- 3) majandusmoodul;
- 4) loodusteaduste moodul,
- 5) sotsiaalmoodul,
- 6) meediamoodul.

Sise- ja riigikaitse mooduli valimisel ei ole eelnevate moodulite valik kohustuslik.

4.8 Gümnaasiumi kohustuslikud kursused riikliku õppekava ja kooli valiku järgi

1) Keel ja kirjandus:

Eesti keel – 6 kursust;

Kooli valikkursused: 2 kursust

„Ortograafia kordamiskursus“

„Tekstiõpetus“

Kirjandus – 5 kursust;

Kooli valikkursused: 3 kursust

„Draama ja teater“,

„Kirjandus ja film“,

„Keel ja kõne“,

„Uuem kirjandus“.

2) Võõrkeeled:

B2 keeleoskustasemel võõrkeel – inglise keel – 5 kursust;

Kooli valikkursused: 5 kursust

“Inglise keel III”

“Inglise keel VII”

“Inglise keelne avalik esinemine”

“Kirjalik eneseväljendus”

“Praktiline inglise keel”

B1-keeleoskustasemel võõrkeel – vene või saksa keel: 5 kursust

3) Matemaatika:

Kitsas matemaatika – 8 kursust või

Lai matemaatika – 14 kursust

Kooli valikkursused kõikidele: 2 kursust

„Matemaatika praktikum II“

„Matemaatika praktikum III“

Kitsas matemaatika: 2 kursust

„Matemaatika praktikum I“

„Planimetria I“

4) Loodusained:

Bioloogia – 4 kursust

Geograafia (loodusgeograafia) – 2 kursust

Geograafia (inimgeograafia) – 1 kursus

Keemia – 3 kursust

Füüsika – 5 kursust

5) Sotsiaalsained:

Ajalugu – 6 kursust

Ühiskonnaõpetus – 2 kursust

Inimeseõpetus – 1 kursus

6) Kunstiained:

Muusika – 3 kursust

Kunst – 2 kursust

7) Kehaline kasvatus:

Kehaline kasvatus – 5 kursust

8) Kooli kohustuslikud valikkursused: 4 kursust

„Karjääriõpetus“

„Uurimistööde alused“

„Õpioskused“

„Arvutikirja kiirkiri 10- sõrme süsteemis“

10) Kooli kohustuslikud valikkursused: 2 kursust

„Riigikaitse I“

„Riigikaitse II“

4.9 Gümnaasiumi moodulõpe ja valikained

Tapa Valla Gümnaasiumi õpilasel on kohustus valida kaks kooli pakutavat moodulit või sise- ja riigikaitse moodul. Moodulid on komplekteeritud omavahel kokkusobivatest ja hästi lõimuvatest ainetest. Moodulõppe eesmärk on toetada ennastjuhtiva õppija arengut ja anda õpilasele suurem valikuvabadus oma õpitee kujundamisel vastavalt huvile ja vajadusele. Iga kooli pakutav lisamoodul koosneb viiest kursusest. Õpilasel on õigus muuta oma moodulite

valikut kuni esimese õppeaasta jaanuarikuuni. Moodulite hindamisel kasutatakse kooliastme koondhinnet, mis kujuneb viie moodulaine tulemuste põhjal ja mille paneb välja mooduli viimase kursuse järel antud kursuste läbiviija. Eraldiseisvalt võivad olla moodulite tulemused ka mitteeristava hindamisega, kuid koondhinne peab olema numbriline, arvestades kehtivat hindamisjuhendit.

Sise- ja riigikaitse moodul koosneb erinevate valdkondade ainetest. Kui õpilane valib antud mooduli, siis on tal kohustus kolme õppeaasta vältel läbida kõik antud suuna õppeained.

Täiendavalt on õpilasel valida vabavalikainete vahel, kui antud aine ei ole juba tema valitud mooduli osa. Vabavalikained aitavad süvendada ennastjuhtiva õppija arengut ning kohustuslike õppeainete valdkonnateadmisi, toetavad läbivate teemade taotlusi ja karjääriõpetust. Valikainete õppesisu on välja toodud kooli õppekava ainekavades. Vabavalikaineid õpetatakse TVG-s läbivalt kõikides klassides gümnaasiumiastmes.

Kohustuslik valikaine TVG-s on kooli valitud õppeaine, mis loob kooli omanäolisust, toetab riikliku õppekava eesmärkide täitmist ja pädevuste kujundamist, arvestades seejuures kooli valikmooduleid.

Õpilasel on õigus läbida vabavalikainete kursuseid ka teistest õppeasutustest, kui see on kooskõlas TVG õppekavaga ja toetab ennastjuhtiva õppija arengut vastavalt tema tuleviku karjäärivalikule. Kursuse läbimisel tuleb õpilasel esitada taotlus antud kursuse ülekandmiseks tema vabavalikainena, kasutades VÕTA-süsteemi. Vabavalikainetele võib rakendada eeldusainete läbimine nende valimiseks.

Vastavalt kooli tunnijaotusplaanile on igal õpilasel kooli määratud kohustuslikud valikained, valitud mooduli kohustuslikud ained ja vabavalikained (valib õpilane). Õpilasel on kohustus valida vähemalt kaks kursust vabavalikaineid, arvestades, et minimaalne kursuste arv gümnaasiumiastmes on 96 kursust. Vabavalikainete kursuste ja õpilase koormuse üle peab arvestust vastava lennu juhendaja koostöös kooli õppejuhiga.

Laia matemaatika järgi õppinud õpilane saab üle minna kitsale matemaatikale lapsevanema avalduse alusel.

Kitsa matemaatika järgi õppinud õpilasel on soovi korral võimalik üle minna laiale matemaatikale lapsevanema avalduse alusel. Sellisel juhul rakendatakse õpilasele individuaalset õppekava ning õpilane peab arvestama iseseisva lisatööga, et omandada täiendavad teadmised esimeste kursuste teemade lõikes. Alates õppeaastast 2024/25 on esimese gümnaasiumiaasta matemaatika ühtne (lai 6 kursust: 5 kohustuslikku ja 1 praktikum). Õpilane teeb valiku teise gümnaasiumiaasta alguseks.

IT-reaalmoodul:

- **Informaatika: 3 kursust**
 - o "IKT I"
 - o "IKT II"
 - o "IKT III"
- **Joonestamine: 2 kursust**
 - o "Joonestamine I"
 - o "Joonestamine II"

Üldkultuuri moodul:

- **Tehnoloogia : 2 kursust**
 - o "Keraamika"
 - o "Klaasitöötlemine"
- **Kirjandus: 1 kursust**
 - o "Müüt ja kirjandus"
- **B1 tasemega võõrkeel: 1 kursust**
 - o "VI kursust Valikkursust kultuurist"
- **Kunstiõpetus : 1 kursust**
 - o "Kunst 3. kursust"

Majandusmoodul:

- **Majandus: 3 kursust**
 - o "Etikett, ärietika"
 - o "Majandusõpetus"
 - o "Ettevõtlusõpetus"
- **B2 tasemega võõrkeel: 1 kursust**
 - o „Inglise ärikeeel"
- **Õiguse alused: 1 kursust**
 - o "Õiguse alused"

Loodusteaduste moodul:

- **Informaatika: 2 kursust**
 - o "Robootika ja mehhatroonika I"
 - o "Robootika ja mehhatroonika II"
- **Keemia: 1 kursust**
 - o "Elu keemia"
- **Bioloogia: 1 kursust**
 - o "Rakendusbioloogia"
- **Füüsika: 1 kursust**
 - o "Füüsika ja tehnika"

Sotsiaalmoodul:

- **Ajalugu: 1 kursust**
 - o "Üldajalugu – maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat"
- **B2 tasemega võõrkeel: 2 kursust**
 - o "Inglise keelt kõnelevate maade kultuur"
 - o "Tekstianalüüs"
- **Teoloogia: 1 kursust**
 - o "Võrdlev usundilugu"
- **Õiguse alused: 1 kursust**
 - o "Õiguse alused"

Meedia moodul:

- **B2 tasemega võõrkeel: 2 kursust**
 - o "Inglise keelne meedia ja kodulugemine"
 - o "Inglise keelne meedia ja kirjutamine"

- **Meedia: 3 kursust**
 - o "Meediaõpetus I"
 - o "Meediaõpetus II"
 - o "Meediaõpetus III"

Sise- ja riigikaitse suuna ained:

1. aasta:

- pääste- ja elanikkonnakaitse kursus
- päästesündmuste lahendamine
- 2-päevane päästelaager
- üldfüüsiline ettevalmistus
- teoreetiline riigikaitsekursus
- 3-päevane riigikaitsealaaager

2. aasta:

- politsei ja piirivalve üldkursus
- politsei kursus
- 2-päevane politseilaager
- piirivalvekursus
- meditsiinikursus
- küberkaitse
- kaitseõiguse alused

3. aasta:

- vanglateenistus
- maksundus ja toll
- küberkaitse õigus
- elektrooniline võitlus

Vabavalikained Tapa Valla Gümnaasiumis:

- Moodle'i arvutused (eelduseks laia matemaatika õppimine)
- Autoõpetus: 2 kursust
- Hiina keel ja kultuuri alused
- A2/A1 tasemega võõrkeel I: 3 kursust
- A2/A1 tasemega võõrkeel II: 2 kursust (eelduseks A2/A1 tasemega võõrkeel I läbimine)
- Riigikaitse
 - 2. kursus (tütarlastele)
 - Liikumine ja tervis (Õpe toimub koostöös Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga. Kursuse võimalikkus sõltub partnerkoolist.)
- Psühholoogia
- B2 tasemega võõrkeele kursus "Briti ja ameerika kirjandus"
- C1 tasemega võõrkeele kursus
 - CAE I
 - CAE II
- Asjaajamine ja dokumentatsioon
- Füüsika (Eeldus laia matemaatika õppimine)
 - Füüsika praktikum 1
 - Füüsika praktikum 2
 - Füüsika praktikum 3

4.10 Tapa Valla Gümnaasiumi IV kooliastme tunnijaotusplaan

RÕK KOHUSTUSLIKUD ÕPPEAINED				
		G-I	G-II	G-III
Eesti keel	6	2	2	2
Kirjandus	5	2	2	1
Võõrkeel B2: inglise keel	5	2	2	1
Võõrkeel B1: vene keel/saksa keel	5	2	2	1
Matemaatika (kitsas/lai)	8/14	3/5	3/5	2/4
Bioloogia	4	1	2	1
Geograafia (loodusgeograafia)	2	1	1	-
Keemia	3	1	2	-
Füüsika	5	2	2	1
Ajalugu	6	2	2	2
Ühiskonnaõpetus	2	-	-	2
Inimeseõpetus	1	1	-	-
Inimgeograafia	1	-	-	1
Muusika	3	1	1	1
Kunst	2	-	1	1
Kehaline kasvatus	5	2	2	1
Kokku	63/69	22/25	24/25	17/19
TVG KOHUSTUSLIKUD AINED				
Ek: „Tekstiõpetus“	1	-	-	1
Ek: "Ortograafia"	1	1	-	-
Kirj: „Draama ja teater“	1	-	1	-
Kirj: "Keel ja kõne"	1	-	-	1
Kirj: "Kirjandus ja film"	1	-	-	1
Karjääriõpetus	1	-	-	1
Uurimistöö alused ja arvuti kasutamine uurimistöös	2	-	1 + kaitsmine	-
Mat: "Võrratused" "Trigonomeetia II"	2/0	2/0	-	-
Mat: "Matemaatika praktikum I"	1/1	1/1	-	-
Mat: "Matemaatika praktikum II"	1/0	-	1/0	-
Mat: "Matemaatika praktikum III"	1/1	-	-	1/1
Mat: "Planimetria I"	1/1	-	-	1/1
Inglise keel III	1	1	-	-
Inglise keel VII	1	-	-	1
Ik: „Praktiline inglise keel“	1	-	-	1
Ik: "Inglise keelne avalik esinemine"	1	-	-	1
Ik: "Kirjalik eneseväljendus"	1	-	1	-
Riigikaitse (1. kursus kohustuslik kõigile, 2. kursus kohustuslik poistele, tüdrukutel vabatahtlik)	2/1	2/1	2/1	-

Õpioskused	1	1	-	-
Arvutikirja kiirkiri 10-sõrme süsteemis	1	1	-	-
TVG valikud kokku	P21 T20	P9 T8	P 7 T 6	9
Kohustuslikud kokku	P84/90 T83/89	P 31/34 T 30/33	P31/32 T30/31	26/28
MOODULÕPE				
		G-I	G-II	G-III
Sise-ja riigikaitse moodul	17	6	7	4
I moodul (aine oleneb mooduli valikust)				
"IKT 1" või "Keraamika" või "Etikett, ärieetika"	1	1	-	-
"Joonestamise 1. kursus" või "Klaasitöötlemine" või "Majandusõpetus"	1	1	-	-
"IKT 2" või "Müüt ja kirjandus" või "Ettevõtlusõpetus"	1	-	1	-
"IKT 3" või "Valikkursus kultuurist" või "Inglise ärikeeel"	1	-	-	1
"Joonestamise 2. kursus" või "Kunstiõpetuse 3. kursus" või "Õiguste alused"	1	-	-	1
II moodul				
"Robootika ja mehhatroonika I" või "Üldajalugu - maailma ajalugu" või "Inglise keelne meedia ja kodulugemine"	1	1	-	-
"Robootika ja mehhatroonika II" või "Inglise keelt kõnelevad maad" või "Meediaõpetus I"	1	1	-	-
"Elu keemia" või "Tekstianalüüs" või "Meediaõpetus II"	1	-	1	-
"Rakendusbioloogia" või "Võrdlev usundilugu" või "Inglise keelne meedia ja kirjutamine"	1	-	-	1
"Füüsika ja tehnika" või "Õiguste alused" või "Meediaõpetus III"	1	-	-	1

Kokku (SK /TVG)	17/10	6/4	7/2	4/4
Kokku kohustuslikud + moodulid	P 101 (94)/107(100) T100(93)/106(99)	P 37 (35)/40(38) T 36(34)/39(37)	P38(33)/39(34) T37 (32)/38(33)	30/32
VABAVALIKAINED				
		G-I	G-II	G-III
"Moodle'i arvutused"	1	-	-	1
Autoõpetus	2	-	2	-
"Hiina keel ja kultuuri alused"	1	Jaotus vastavalt lendudeülesele gruppide täitumisele.		
A2/A1 tasemega võõrkeel I	3	2	1	-
A2/A1 tasemega võõrkeel II	2	-	-	2
Riigikaitse (tüdrukutele)	1		1	-
B2 tasemega võõrkeele kursus "Briti ja ameerika kirjandus"	1	1	-	-
C1 tasemega võõrkeele kursus	2	Jaotus vastavalt lendudeülesele gruppide täitumisele.		
"Asjaajamine ja dokumentatsioon"	1	Jaotus vastavalt lendudeülesele gruppide täitumisele.		
Füüsika praktikumid	3	Jaotus vastavalt süvaõppe vajadustele		

4.11 Mittestatsionaarse õppe töökorraldus ja kursuste jaotus

Mittestatsionaarne õpe on täiskasvanutele suunatud õpe, kus võrreldes statsionaarse õppega on suurem osakaal iseseisval õppimisel (võimalik lisa-aasta). Mittestatsionaarne õpe toimub Tapa Valla Gümnaasiumis 10.–12. klassile.

- Mittestatsionaarse õppe õppepäevad on teisipäev ja neljapäev.
- Õppetöö toimub üldjuhul 70-minutiliste paaristundidena.
- Vähemalt 2/3 aineõpetusest toimub kontakttundidena, kuni 1/3 juhendatud iseseisva tööna.
- Toimub iseseisev juhendatud õppimine aineõpetajatelt saadud kava järgi.
- Vajadusel rakendatakse e-õpet (terviseprobleemid, õppused, rahuvalvemissioonid).
- Õpetajate konsultatsioonitunnid toimuvad kokkuleppel aineõpetajaga.
- Mittestatsionaarses õppes on õppeaastas 38 koolinädalat.

Kursuste süsteem

- Gümnaasiumis läbitakse 72 kursust, millest 69 on RÕK ja koolikohustuslikud kursused.
- Valikkursusi on võimalik arvestada ka VÕTAg – kas eelmises koolis õpitud kursused meie kooli üle kanda või tööalastel täiendkoolitustel ja huvihariduses õpitu kohta koolile tunnistus/tõend esitada. Kaitseväes omandatud saab arvestada riigikaitse valikkursusena.

Uurimis- või praktiline töö mittestatsionaarses õppes

- Gümnaasiumiastme jooksul peab iga õpilane sooritama uurimis- või praktilise töö, mille teema ja hinne läheb lõputunnistusele.
- Uurimis- või praktilist tööd kaitstakse eksamikomisjoni ees. Selleks on võimalus 11. klassi kevadel 12. klassi talvel ja 12. klassi kevadel.
- Praktiline töö võib lähtuda inimese huvialast. Selleks võib olla mõne ürituse organiseerimine ja sellest kirjelduse koostamine, ka käsitööse koos töö käigu jäädvustuse ja kommentaaridega jne.
- Töötav õpilane võib taotleda VÕTAg oma töökogemuse arvestamist praktilise tööna – selleks on vaja tööandjalt kirjalikku allkirjastatud kinnitust töötamise kohta ja oma töö kirjeldust.
- Kutseharidusest tulnud saavad taotleda VÕTAg erialapraktika arvestamist praktilise tööna. Kaitseväe läbinud saavad taotleda VÕTAg kaitseväes omandatu arvestamist praktilise tööna.

Gümnaasiumi lõpetamine mittestatsionaarses õppes

- Gümnaasiumi lõpetamiseks peab olema sooritatud vähemalt 72 kursust.
- Gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb sooritada eesti keele, kitsa või laia matemaatika ja võõrkeele eksam.
- Gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb sooritada üks koolieksam. Eksamit hinnatakse ja hinne kantakse lõputunnistusele.
- Gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb sooritada õpilasuurimus.

Kursuste jaotus Tapa Valla Gümnaasiumi mittestatsionaarses õppes

Õppeaine	10. kl	11. kl	12. kl	Lisa	Kokku	RÕK
Eesti keel	3	2	3	eksamikursus	8	6
Kirjandus	2	2	1		5	5
Matemaatika	4	4	4	eksamikursus	12	8/14
Võõrkeel inglise keel	3	2	3	eksamikursus	8	5
Võõrkeel vene, saksa, soome	2	2	1		5	5
Geograafia	2	1			3	3
Bioloogia		2	2		4	4
Keemia	2	1			3	3
Füüsika	2	2	1		5	5
Ajalugu	2	2	2		6	6
Ühiskonnaõpetus		1	1		2	2
Inimeseõpetus	1				1	1
Arvutiõpetus		1			1	
Kunst		1	1		2	2
Muusika	1	1	1		3	3
Uurimis- või praktiline töö			1		1	1
Kokku	24	24	21		69	
Valikkursused						
Uurimistöö alused	1				1	
Riigikaitse			2		2	
Kirjandus ja film		1			1	
Soome keel			2		2	
Kokku	25	25	25		75	

Tapa Gümnaasiumi mittestatsionaarse õppe kursuste nimetused

	Õppeaine	1. kursus	2. kursus	3. kursus	4. kursus	5. kursus	6. kursus	7. kursus	8. kursus	9. kursus	10. kursus	11. kursus	12. kursus
1.	Eesti keel	Keel ja ühiskond	Praktiline eesti keel I	Ortograafia	Meedia ja mõjutamine	Praktiline eesti keel II	Teksti keel ja stiil	Praktiline eesti keel III	Tekstist tekstini				
2.	Kirjandus	Pärimus ja kirjandus	Identiteet ja eesti kirjandus	Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses I	Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses II	Kirjandus ja ühiskond							
3.	Inglise keel	Inglise keel I	Inglise keel II	Inglise keel III	Inglise keel IV	Inglise keel V	Inglise keel VI	Inglise keel VII	Praktiline ingl keel				
4.	Vene keel Saksa keel	Vene keel I Saksa keel I	Vene keel II Saksa keel II	Vene keel III Saksa keel III	Vene keel IV Saksa keel IV	Vene keel V Saksa keel V							
5.	Matemaatika	Arvuhulgad Avaldised Võrrandid ja võrratused	Trigonomeetria	Vektor tasandil Joone võrrand	Tõenäosus ja statistika	Funktsioonid I	Funktsioonid II	Planimetria Integraal	Stereo- meetria	Kolmnur- kade ja ringide geomeet- ria	Matem prakti- kum I	Matem praktikum II	Matem prakti- kum III
6.	Ajalugu	Üldajalugu	Eesti ajalugu I	Eesti ajalugu II	Lähiajalugu I	Lähiajalugu II	Lähiajalugu III						
7.	Ühiskonna- õpetus	Ühiskonna areng ja demokraatia	Majandus ja maailmapoliiti- ka										
8.	Geograafia	Rahvastik ja majandus	Maa kui süsteem	Loodusvarade majandamine ja keskkonna- probleemid									
9.	Keemia	Keemia alused	Anorgaanili-sed ained	Orgaanilised ained									
10.	Bioloogia	Rakud ja organismid	Molekulaarsed protsessid	Pärilikkus ja evolutsioon	Inimene ja keskkond								

11.	Füüsika	Sissejuhatus füüsikasse. Kulgliikumine	Mehaanika	Elektro-magnetism	Energia	Mikro- ja megamaailma füüsika							
12.	Inimese-õpetus	Perekonnaõpetus											
13.	Muusika	I kursus	II kursus	III kursus									
14.	Kunst	Kunst ja kunsti-ajalugu	Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil										
15.	Arvutiõpetus	I kursus											
16.	Valikkursus	Soome keel I	Soome keel II										
17.	Valikkursus	Uurimistööde alused (dig)											
18.	Valikkursus	Riigikaitse I	Riigikaitse II										
19.	Valikkursus	Kirjandus ja film											

5 ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED, SH ÕPPEKAVA RAKENDAMIST TOETAVAD TEGEVUSED (olümpiaadide, projekt-, õues- ja muuseumiõppe ning õppekäikude korraldamine)

Õppekeskkond on õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslus, milles toetatakse ennastjuhtiva õppija arengut.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

Õppe- ja kasvatuseesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus

- 1) õpilaste, õpetajate, kooli juhtkonna ja lastevanemate omavahelised suhted põhinevad lugupidamisel ning demokraatial, arvestades üldtunnustatud käitumisnorme ja kooli põhiväärtusi;
- 2) on olemas õppekava elluviimiseks vajalikud õppevahendid ja -materjalid;
- 3) järgitakse tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
- 4) luuakse tingimused õpilase, lapsevanema ja õpetaja arenguks;
- 5) on olemas esteetiliselt kujundatud otstarbeka sisustusega ruumid.

Õpet võib korraldada väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooli territooriumil, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes, asutustes ja mujal) ning digitaalse õpikeskkonna toel.

5.1 Õppekava rakendamist toetavad tegevused

TVG-s toetavad õppekava rakendamist

- 1) tunniväline ainealane huvitegevus, sh kooli juurde loodud ainealased huviringid;
- 2) kooliraamatukogu tegevus;
- 3) ainerühmade pakutavad ülekoolilised klassivälised tegevused, sh ainenädalad, ainepäevad, õppekäigud, projektipäevad jne;
- 4) õpilasesinduse ülekoolilised üritused;
- 5) traditsioonilised üritused: matka- ja spordipäevad; trimestri üldkogunemised kooliastmeti;

- 6) aktused: tarkusepäev, vabariigi aastapäev, õppeaasta lõpetamine ja tublimate tänamine, põhikooli ja gümnaasiumi lõpuaktused; gümnasistiks vastuvõtmine: rebaste ristimine; õpetajate päev; kooli aastapäev; vastlapäev; ettevõtluslaadad: sügis- ja jõululaadad; jõulunädal;
- 7) kohtumised erinevate elualade esindajatega
- 8) Tagasi Kooli! projektitundides; karjääriõppe üritustel; töövarjupäevadel; klassijuhatajatundides; ennetusloengutel; õppekäikudel; lastevanemate osalusega seotud projektides.
- 9) koostöö huvigruppidega:
- 10) TVG lapsevanemad; kooli puhvet; TVG Vilistlasfond; õpilasvahetus teiste koolidega; teised valla haridusasutused; Tapa Vallaraamatukogu; valla huvikoolid ja -ringid, spordiklubid; valla asutused ja ettevõtted; PPA, Päästeamet, Maanteeamet; RMK looduskeskused, Palmse Looduskool; Kaitsevägi; Kaitseressursside Amet ja Sisekaitseakadeemia.

Kooli poolt finantseeritavad õppekäigud on osa kooli õppekavast.

Ülekoolilised üritused, projektid, kooli poolt finantseeritavad õppekäigud, projektõpe, huviringid jms kinnitatakse õppeaasta lõikes kooli üldtööplaanis.

5.2 Aineolümpiaadidel ja õpilasvõistlustel osalemine

Ennastjuhtivaid õppijaid toetavad aineõpetajad olümpiaadideks ja võistlusteks ettevalmistamisel juhendamise ja nõustamise teel. Aineõpetaja vastutab õpilaste tulemusliku osalemise eest erinevatel olümpiaadidel ja konkurssidel planeerides oma töös ainevõistlusteks ettevalmistavaid tegevusi ja individuaalset juhendamist.

Olümpiaadide eel on õpilasel õigus ettevalmistamiseks kasutada ühte õppepäeva, mil õpilane ei ole kohustatud osalema kooli päevakavalistes tegevustes. Tundide ajast on lubatud õpilasi osalema piirkondlikel, üle-eestilistel ja rahvusvahelistel õpilasvõistlustel. Osalemist projektides, olümpiaadidel ja võistlustel arvestatakse õppe- ja kasvatustöö osana.

Kool toetab andekate õpilaste osalemist teaduskooli töötubades ja projektides. Edukas esinemine vabariiklikul olümpiaadil, võistlusel või konkursil annab õpilasele eelise sama aine tulemuslikul sooritamisel.

Klassijuhataja jälgib oma klassi õpilaste koormatust erinevate projektide ja õppekäikudega nii klassikollektiivi kui õppija tasandil, vajadusel teeb ettepaneku individuaalse õppekava loomiseks.

6 LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

Liikluskasvatus on õppe- ning kasvatustegevuse kohustuslik osa nii riiklikus kui lihtsustatud õppekavas, mille käigus lapsed omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks. Liikluskasvatus on koolielus läbiva teemana kõikide ainete osa. TVG-s viiakse liikluskasvatust läbi lähtudes Maanteeameti liiklushariduse teemakalendri soovituslikest teemadest õppeaasta lõikes, arvestades iga kooliastme eripära. Liikluskasvatust toetavate tegevustena toimuvad õppeaasta jooksul kooliastme üldkogunemised, ennetusloengud klassijuhatajatundides ja gümnaasiumiastme õpilastel on võimalik osaleda liiklusõpetuse tundides.

Liikluskasvatuse eesmärgid kooliastmeti

III kooliaste

Eesmärk:

1. Õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel.
2. Ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine praktiliste tegevuste kaudu (nt õppused).

Gümnaasium

Eesmärk:

1. Õigete liiklusohutust tagavate hoiakute kujundamine, mis loob eelduse ohutu käitumise väärtustamisele.
2. Liiklusalane õpetus gümnaasiumis laiendab ja süvendab põhikoolis omandatud liiklusalaseid hoiakuid, teadmisi, oskusi ja vilumusi.

7 III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

III kooliastme loovtöö sooritavad TVG-s kõik 8. klassi õpilased. Loovtöö sooritamine on põhikooli lõpetamise üheks tingimuseks. Loovtööde koostamise korraldamine toimub koolis „Loovtööde koostamise ja esitlemise korra“ järgi.

Juhend on leitav kooli kodulehelt.

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, kus 8. klassi õpilane rakendab õppetööd läbivatest teemadest lähtuvalt või õppeaineid lõimivalt omandatud ennastjuhtiva õppija oskusi ja teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtööks võib olla uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline.

Direktor kinnitab:

- loovtööde koordineerija, kelle ülesandeks on koostöös klassijuhatajaga õpilaste loovtöö koostamisprotsessi jälgimine;
- loovtööde juhendajad, hindamiskomisjoni.

Loovtööde kirjalikud kokkuvõtted ja uurimistööd säilitatakse paberkandjal kooli raamatukogus kolm aastat peale õpilase Tapa Valla Gümnaasiumi lõpetamist. Tööde hävitamine toimub vastavalt dokumentide hävitamise korrale. Praktilised tööd säilitatakse vastava aine kabinetis.

7.1 Loovtöö teema ja juhendaja valimine

Loovtöö fookuse otsustab õppija koostöös õpetajaga lähtudes lähtudes kooli õppeaasta üldteemast ja arengusuundadest. Aineõpetajad esitavad koordinaatorile septembrikuu viimaseks õppepäevaks õppeaasta loovtööteemad, mis lähtuvad õppeaastat läbivast ning õppekava läbivatest teemadest. Õpilane valib etteantud teemade hulgast talle sobivaima, kuid tal on õigus pakkuda ka oma teema, olles eelnevalt kokku leppinud juhendajaga.

Loovtööd koostatakse individuaalselt, paaris- või rühmatööna.

Loovtööde teemad kinnitab kooli direktor hiljemalt 1. novembriks.

Õpilase loovtöö juhendajaks võivad olla kõik TVG töötajad. Kõik juhendajad esitavad loovtööde teemad (igaüks 3-4 teemat) ja/või valdkonnad, mida nad on valmis juhendama. Kui

õpilane soovib teha loovtöö enda välja pakutud teemal, siis tuleb tal koostöös koordinaatoriga leida juhendaja kooli töötajate hulgast. Ühel juhendajal võib olla maksimaalselt 4 õpilast või 3 rühma ning juhendamine toimub üle nädala või kaks korda kuus.

Juhendaja roll on suunav:

- ta kohtub juhendatavaga vähemalt neli korda;
- aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- täpsustab paaris- või rühmatöös liikmete tööpanused;
- suunab silmapaistvate loovtööde autoreid osalema olümpiaadidel, konkurssidel jne.

7.2 Loovtöö esitlemine

Loovtöö esitlemisele lubab juhendaja õpilase, kes on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale oma loovtöö koos kirjaliku osa ja päevikuga.

Loovtöö esitlemise korralduse põhimõtted on järgmised:

- loovtöö esitus toimub koolis;
- kahe või enama autori puhul osalevad loovtöö esitusel kõik autorid;
- loovtööd tutvustab õpilane kuni 10-minutilise esitusena;
- esitlust on soovitav näitlikustada kas stendiettekande, multimeedia, audiovisuaalsete vm vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- tutvustab kasutatud meeto(dit)deid;
- esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti.

7.3 Loovtöö hindamine

Loovtöö hindamise eesmärgiks on:

- kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta;
- julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Paaris- või rühmatöö puhul antakse hinnang igale loovtöö autorile eraldi, rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul peetud päeviku alusel.

Hinnang antakse:

- töö sisule;
- loovtöö protsessile;
- loovtöö vormistamisele;
- loovtöö esitlemisele.

Hindamise põhimõtted vastavad kooli hindamisjuhendile. Klassijuhataja kannab loovtöö tulemuste õpinguraamatusse.

Lihtsustatud õppes ei ole loovtöö sooritamine lõpetamise tingimuseks. Kool võib otsustada, et III kooliastmes teeb õpilane loovtöö, kui see on talle jõukohane ning kooskõlastatud HEV-tugikomisjoniga. Sellisel juhul on jõukohase loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise põhimõtted samad, mis riiklikus õppekavas. Lihtsustatud-, individuaalse õppekava ja HEV-õppijate loovtöö hindamisel arvestatakse õpilase individuaalsete erinevustega ning vajadusel tehakse vajalikke kohandusi.

8. GÜMNAASIUMIASTME ÕPILASUURIMUSE JA/VÕI PRAKTILISE TÖÖ KORRALDUS

Gümnaasiumiastme õpilasuurimuse ja/või praktilise töö sooritavad TVG-s kõik gümnaasiumiastme teise õppeaasta õpilased (G-2 /11.kl). Õpilasuurimuse ja praktilise töö koostamise eelduseks on gümnaasiumiastme teisel aastal uurimistöö aluste kursuse (vt valikainete ainekava) sooritamine. Teise aastal teisel poolaastal toimub valminud uurimuse või praktilise töö kaitsmine. Õpilasuurimuse või praktilise töö valmimisega seotud tähtjaid määratakse direktori käskkirjaga õppeaasta algul. Gümnaasiumiastme õpilasuurimuse ja/või praktilise töö korraldamine viiakse läbi „Õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldamise, vormistamise ja hindamise juhend Tapa Valla Gümnaasiumis“ alusel.

Juhend on leitav kooli kodulehelt.

8.1 Õpilasuurimuse ja/või praktilise töö teema valimine ja töökorralduse põhimõtted

Õpilasuurimus või praktiline töö loetakse sooritatuks, kui on edukalt läbitud järgmised etapid:

- 1) Õpilane valib iseseisvalt ainevaldkonna, milles ta planeerib uurimuse või praktilise töö läbi viia ja leiab juhendaja.
- 2) Õpilane valib koos juhendajaga töö teema, tutvub juhendaja soovitatud vastavasisulise kirjandusega antud teema kohta. Koostöös juhendajaga sõnastab õpilane uurimisküsimused, probleemi ja uurimuse või praktilise töö eesmärgi ning luuakse töökava.
- 3) Õpilane töötab läbi ja refereerib uuringu või praktilise töö taustaga seotud allikaid.
- 4) Koos juhendajaga kavandatakse uurimus või praktiline töö, leitakse sobivad meetodid ja alustatakse ettevalmistust uurimuse või praktilise töö läbiviimiseks.
- 5) Õpilane viib läbi uurimuse või teostab praktilise töö.
- 6) Õpilane töötleb juhendaja abiga uurimistulemusi ja analüüsib neid.
- 7) Õpilane vormistab töö kirjalikult, esitab juhendajale läbivaatamiseks ja kommenteerimiseks.
- 8) Õpilasel ja juhendajal on võimalus uurimistöö või mõni selle osa esitada uurimistööde koordinaatorile konsulteerimiseks vastavalt direktori kinnitatud õpilasuurimuse ja/või praktilise töö kirjutamise ajagraafikule.
- 9) Õpilane arvestab juhendaja ja vajadusel koordinaatori ettepanekuid, vormistab parandused ja täiendused, viimistleb töö lõplikult, koostab annotatsiooni ning esitab juhendaja ja enda

allkirjadega töö õigel ajal koordinaatorile retsensendile ning kaitsmiskomisjonile edastamiseks.

10) Õpilane koostab kaitsekõne ja/või ettekande.

11) Õpilane kaitseb uurimust või praktilist tööd komisjoni ees.

8.2 Õpilaste juhendamine

Õpilasuurimuse või praktilise töö juhendaja on Tapa Valla Gümnaasiumi õpetaja või vastava pädevusega kooli töötaja, kaasjuhendaja võib olla väljastpoolt kooli. Õpilasel ja juhendajal on õigus kasutada konsultantide abi väljastpoolt kooli.

Juhendaja:

- aitab püstitada töö eesmärgi ja kavandada töö ülesehitust;
- aitab koostada uurimuse või praktilise töö teostamise kalenderplaani;
- soovitab teemakohast kirjandust ja algallikaid;
- konsulteerib õpilast uurimistöö käigus;
- kontrollib töö valmimist osade kaupa;
- hindab õpilase tööprotsessi;
- kannab uurimistöö teema ja hinde õpilase õpinguraamatusse.

Töö vastavust nõuetele ja valmisolekut retsensendile esitamiseks otsustab juhendaja, andes annotatsioonilehtedele allkirjad.

8.3 Uurimis- või praktilise töö kaitsmine

Õpilasuurimuse või praktilise töö kaitsmine toimub kaitsmiskomisjoni ja kaasõpilaste ees. Komisjoni koosseis kinnitatakse direktori käskkirjaga. Töö kaitsmiseks valmistab õpilane ette kaitsekõne. Kaitsekõneks antakse üldjuhul aega kuni 7 minutit.

Uurimuse või praktilise töö tutvustamisel peaks selguma järgmised aspektid:

- töö teema ja selle valiku põhjendus;
- probleem, mis ajendas tööd kirjutama;
- töö eesmärk;
- uurimiseesmärgi või praktilise töö tulemuse saavutamiseks püstitatud uurimisküsimused, mis töö käigus vastused leiavad;
- lühiülevaade teoreetilistest lähtekohtadest (kasutatud allikate põhjal);
- töös kasutatud meetodid;

- ülevaade uuringu tulemustest ja järeldus(te)st;
- praktilise töö puhul töö tulemuse esitlus ja ülevaade töö valmimise/kulgemise protsessist;
- peamised järeldused, milleni autor teema läbitöötamise ja töö sooritamise tulemusena jõudis;
- soovitusel ja ettepanekud;
- töö väärtus.

8.4 Uurimis- või praktilise töö hindamine

Lähtuvalt Gümnaasiumi riikliku õppekava valikõppeaine „Uurimistöö alused“ punkt 1.5. hindamise alustest hinnatakse uurimistöös järgimisi valdkondi:

- 1) sisu;
- 2) vormi;
- 3) protsessi;
- 4) kaitsmist.

Hindamise põhimõtted vastavad kooli hindamisjuhendile. Juhendaja kannab uurimistöö teema ja hinde õppeinfosüsteemi.

8.5 Uurimis- või praktiline töö mittestatsionaarses õppes

Kaitseväge läbinud saavad taotleda VÕTAgas kaitseväes omandatu arvestamist praktilise tööna, Gümnaasiumiastme jooksul peab iga mittestatsionaarse õppe õpilane sooritama uurimis- või praktilise töö, mille teema ja hinne kantakse lõputunnistusele. Uurimis- või praktilist tööd kaitsetakse eksamikomisjoni ees. Selleks on võimalus 11. klassi kevadel 12. klassi talvel ja 12. klassi kevadel. Praktiline töö võib lähtuda inimese huvialast. Selleks võib olla mõne ürituse organiseerimine ja sellest kirjelduse koostamine, kuid ka mõni käsitööese koos töö käigu jäädvustuse, kommentaaridega jms.

Varasema õpi- ja töökogemuse arvestamine:

- Töötav õpilane võib taotleda VÕTAgas oma töökogemuse arvestamist praktilise tööna – selleks on vaja tööandjalt kirjalikku allkirjastatud kinnitust töötamise kohta ja oma töö kirjeldust.
- Kutseharidusest tulnud saavad taotleda VÕTAgas erialapraktika arvestamist praktilise tööna.
- Kaitseväge läbinud saavad taotleda VÕTAgas kaitseväes omandatu arvestamist praktilise tööna, esitades kaitseväge pileti ja 1-2 lehekülje pikkuse kaitseväes omandatu kirjelduse.

9. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE, HINDAMISE KORRALDUS NING KLASSI JA KOOLI LÕPETAMISE KORRALDUS TAPA VALLA GÜMNAASIUMIS.

9.1 Õpilase arengu ja õppimise toetamine

Õpetajad toetavad ennastjuhtiva õppija arengut ja toimetulekut koolis ning vajadusel kohandavad õpetööd õpilase vajaduste järgi. Vajadusel diferentseeritakse hindamist ja kasutatakse erinevaid õppematerjale ja metoodikaid õppija arengu toetamiseks.

Ennastjuhtiva õppija võimete ja annete arendamiseks selgitatakse koolis välja iga õpilase individuaalsed vajadused, valitakse talle sobivad õppemeetodid ning korraldatakse vajadusel diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine õpiraskus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Konsultatsioonide ajakava on õpilasele ja vanemale kättesaadav kooli kodulehel, infotahvil, klassiruumides ja kooli õppeinfosüsteemis.

Ennastjuhtiva õppija arengu toetamiseks toimub vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestlus, kus õppija seab enda arengueesmärgid järgnevaks perioodiks. Alaealise õpilasega peetakse arenguvestlus lapsevanema osalusel. Vestluse toimumine kinnitatakse kõikide osapoolte allkirjaga. Vestlusel tehtud ettepanekute tulemusel võib lapsevanema nõusolekul kool rakendada ennastjuhtiva õppija arengu toetamiseks tugimeetmeid.

Lapsevanemale tagatakse kogu info õpilase tugisüsteemide vajaduse, nende eesmärkide, põhimõtete ja töökorralduse kohta õppeinfosüsteemi, kooli kodulehe, õpilaspäeviku ja vajadusel otsekontakti kaudu. Lapsevanema nõusolekul ja kooli otsusel tagatakse õpilasele logopeedi, eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Õpilaste arengu toetamiseks läbi õppe- ja kasvatustöö parendamise viiakse läbi uuringuid nii õpilaste, õpetajate kui ka lastevanemate kooliga rahulolu kohta. Õpilase arengu toetamiseks viiakse läbi koolitusi ka lastevanematele.

Õpilased on kaasatud kooli arendamise tööühmadesse ja mõttekodadesse õpilasesinduse jt õpilaste huvigruppide kaudu.

Ennastjuhtiva õppija arengu toetamiseks TVG-s:

- 1) korraldatakse vajadusel diferentseeritud õpet taseme- või väikerühmades;
- 2) tagatakse ajutise mahajäämuse korral täiendav pedagoogiline juhendamine;
- 3) viiakse läbi arenguveestlusi vähemalt üks kord õppeaastas;
- 4) viiakse läbi õpilaste, õpetajate, lastevanemate ja teiste huvigruppide rahuloluküsitlusi;
- 5) kooli pidaja nõusolekul ja ressursside olemasolul võimaldatakse HEV-õpilasel õppimine erivajadustega laste klassis või rühmas;
- 6) vajadusel tagatakse õpiabitunnid ja eesti keele tugiõpe;
- 7) korraldatakse õppekava läbimist toetavate huviringide (sealhulgas kooliraadio, kooli-TV ja -ajalehe) tegevust;
- 8) võimaldatakse kooliraamatukogu kasutamist;
- 9) tagatakse tugispetsialistide nõustamise kättesaadavus (sotsiaalpedagoogi, eripedagoogi (sealhulgas logopeedi) ja psühholoogi teenus);
- 10) tagatakse õpilase koolis viibimise ajal tema vaimne ja füüsiline turvalisus ja tervise kaitse vastavalt kooli kodukorrale;
- 11) võimaldatakse õpilase, lapsevanema ja õpetajate nõustamist õppe- ja kasvatustöö parendamiseks;
- 12) kaasatakse õpilased, lastevanemad ja kooli personal kooli arendustegevusse;
- 13) osutatakse kooli pidaja korraldatud koolitervishoiuteenust;
- 14) tõhustatud ja erituge vajavate õppijate õppetöö korraldamiseks avatakse vajadusel eriklassid.

9.2 Õpilaste hindamise korraldus

Hindamise eesmärk on toetada ennastjuhtiva õppija arengut andes talle tagasisidet tema õppeedukuse kohta, innustades ja suunates teda sihikindlalt õppima ja uusi teadmisi omandama. Hindamisega suunatakse õpilase enesehinnangu kujunemist ja toetatakse teda edasise haridustee valikul. Hindamine suunab õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel ning on aluseks õpilase järgmisesse klassi üleviimiseks ja kooli lõpetamise otsuse tegemiseks. Hindamine kui tagasisidestamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv hindamine, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige ennastjuhtiva õppija arengu toetamisele arvestades tema varasemaid teadmisi ja saavutusi. Kirjeldav tagasiside annab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilasele teadmisi tema tugevustekülgi ja teadmistes vajakajäämistele kohta ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad ennastjuhtiva õppija arengut.

Õpilaste hindamise ning klassi ja kooli lõpetamise korraldus on kirjeldatud Tapa Valla Gümnaasiumi hindamisjuhendis „Õpilaste hindamise ning klassi ja kooli lõpetamise korraldus Tapa Valla Gümnaasiumis“. Dokument on leitav kooli kodulehel.

9.3 Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

Õpilane või tema seaduslik esindaja võib küsida hinde pannud õpetajalt tagasisidet hinde kujunemise kohta. Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne õppepäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist pöördudes vastava aineõpetaja poole. Vajadusel kaasatakse klassijuhataja.

Kui lahendust ei leita, on õpilasel või tema seaduslikul esindajal õigus pöörduda kooli direktori poole, esitades kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega. Seejäre teeb kooli direktor otsuse ja teavitab sellest õpilast ja/või tema seaduslikku esindajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

9.4 Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

Arvestuslike tööde järelevastamine või sooritamine on kohustuslik. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“, „nõrk“ või töö tulemus „mittearvestatud“, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Puudulikult omandatud ja/või sooritamata materjali on õpilasel võimalik järele vastata üldjuhul üks kord kümne õppepäeva jooksul peale hinde teadasaamist. Kui õpilane on arvestusliku töö ajal puudunud, tuleb tal see sooritada kooli tulles kümne õppepäeva jooksul.

Kui õpilane ei kasuta ettenähtud võimalusi arvestusliku töö sooritamiseks, märgitakse e-päevikus „T“ asemele hinne „1“ ja edasist järelvastamise võimalust ei ole.

Pikemaajalise puudumise korral koostatakse koostöös õpilase, klassijuhataja ja aineõpetajatega õpilasele individuaalne konsultatsioonide ja vastamiste plaan või vajadusel individuaalne õppekava. Sel juhul järgitakse individuaalse vastamise plaani või individuaalse õppekava ajalist graafikut.

Mitterahuldav hinne, mis on saadud kõrvalise abi kasutamise, mahakirjutamise või plagiaadi eest või kui õpilane viibib tunnis, kuid keeldub tegemast hindelist tööd ja/või ei esita nõutud hindelist ülesannet ilma mõjuva põhjuseta, ei kuulu üldjuhul järelvastamisele ning hinnatakse hindegga „nõrk“.

Tunnist põhjuseta puudumise korral üldjuhul järele vastata ei saa (va arvestuslikku tööd). Gümnaasiumiastmes positiivsele tulemusele sooritatud kursusehinnet üldjuhul parandada ei saa. Positiivsete hinnete parandamise võimaluse üle otsustab vastava aine õpetaja.

Enne järelvastamist on õpilasel õigus saada aineõpetajalt konsultatsiooni selleks ettenähtud ajal. Õpilastele on konsultatsioonide ja järelvastamiste ajad välja pandud infotahvlil, kooli kodulehel ja õppeinfosüsteemis. Õpilased registreerivad end järelvastamisele vastava aineõpetaja juures või elektrooniliselt vastavas keskkonnas aineõpetaja poolt edastatud tingimustel.

Järelvastamise tulemuse kannab aineõpetaja õppeinfosüsteemi hiljemalt viie õppepäeva jooksul peale töö sooritamist. Trimestri hinnet üldjuhul parandada ei saa.

Lihtsustatud õppel ja HEV-õpilaste puhul arvestatakse õpilase erivajadusega ning vajadusel tehakse kohandusi järelvastamiste ja järeltööde sooritamise korras.

9.5 Üleminekueksamite ja -arvestuste läbiviimise kord

Üleminekuarvestuse sooritavad 8. klasside ja gümnaasiumiastme esimese aasta (G-1) õpilased.

Üleminekueksami sooritavad gümnaasiumiastme teise aasta (G-2) õpilased.

Üleminekueksami ja -arvestuste eesmärgid on:

- hinnata põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust eksamiainetes;
- võimaldada õpilasel oma huve ja võimeid määratleda ning arendada;
- kokkuvõtva pildi tekitamine ja seoste kinnistamine antud aines;
- eksamikogemuse omandamine;
- erinevate eksamineerimisvormidega harjumine.

Üleminekuarvestus hõlmab antud õppeaine õppeaasta põhivara, mis on arvestuse sooritamise hetkeks läbitud. Üleminekuarvestuse kestus on kuni 90 minutit.

Üleminekueksam hõlmab antud õppeaine õppeaasta põhivara, mis on eksami sooritamise hetkeks läbitud. Üleminekueksam kestus on kuni 180 minutit.

Üleminekueksami/arvestuse hinne kantakse õppeinfosüsteemi klassipäevikusse ning seda arvestatakse aastahinde /kursusehinde või kooliastmehinde väljapanekul.

8. klassi õpilased:

- kes õpivad eesti keel emakeelena õppekava alusel, sooritavad matemaatika üleminekuarvestuse;
- kes õpivad eesti keel teise keelena õppekava alusel, sooritavad eesti keel teise keelena üleminekuarvestuse.

8. klassi õpilased koostavad läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline, kooli õppekavas kirjeldatud tingimustel. Loovtöö sooritamine on eeltingimus põhikooli lõpetamiseks.

G-1 õpilased sooritavad kaks üleminekuarvestust põhiainetest:

- matemaatikast;
- inglise keelest.

Arvestust ei pea sooritama G-1 õpilane, kes antud õppeaines on saavutanud I – III koha maakondlikul või I – VI koha vabariiklikul olümpiaadil. Vabastatute nimekirja kinnitab õppenõukogu hiljemalt 29. õppenädalal.

G-2 õpilased:

- sooritavad üleminekueksami eesti keelest;
- sooritavad õpilasuurimuse.

Üleminekueksami, -arvestuste vorm, hindamise ja korraldamise kord on leitav eraldi dokumendina kooli kodulehel.

Üleminekueksamid/arvestused toimuvad üldjuhul ühel nädalal, vahemikus 33.- 35. õppenädal, välja arvatud loovtööde ja uurimustööde kaitsmised, mis toimuvad vastavalt iga õppeaasta alguses direktori kinnitatud kooli üldtööplaanile.

Üleminekueksamid/ arvestused toimuvad kooli poolt kindlaksmääratud kuupäeval ja kellaajal. Vastav graafik tehakse õpilastele teatavaks õppetöö stendil vähemalt 2 kuud enne toimumist.

Üleminekueksamile eelneval ja eksamiga samal päeval ei toimu eksamisooritajatele ainetunde.

Üleminekuarvestuse, loov- ja uurimistööde kaitsmisega samal päeval ei toimu sooritajatele ainetunde. Eelnevat tunnivaba päeva ei ole.

9.6 Kooli õppekavavälise õppe ja tegevuse arvestamine õppekava osana

“Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi”
[Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 17 lõige 4]

Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust andes andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada.

Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamisel lähtutakse õpitu sisu ja õpitulemuste vastavusest kooli õppekavaga. Lihtsustatud õppel arvestatakse õpitulemuste vastavaust lihtsustatud õppekavaga.

Õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks esitab õpilane (täisealine), lapsevanem või lapse seaduslik esindaja kooli direktorile avalduse (VÕTA) koos vastava tõendusmaterjaliga (väljavõte õppekavast, treeningpäevik, treeneri või huvikooli õpetaja ülevaade õppetegevuse sisust).

Avaldusi saab esitada kaks korda õppeaastas: 30. septembriks ja 31. jaanuariks.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks vaatab avalduse läbi hindamiskomisjon, mis koosneb direktorist, õppejuhust, vastava ainerühmajuhist ja aineõpetajast (või aineõpetajatest). Vajadusel tuleb õpilasel suusõnaliselt hindamiskomisjoni ees selgitada arutluses oleva õppekavavälise õpingu või tegevuse sisu enne kui hindamiskomisjon teeb otsuse õpingute arvestamise kohta kooli õppekava osana.

Hindamiskomisjonil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalidest ei ole piisav õpitulemuse omandatuse tõendamiseks.

Õppekavavälise õppimise või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseteks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Õppekavavälise õppimise arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest:

- 1) õpilase ja vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta;
- 2) taotluse koostamine ja esitamine direktorile;
- 3) taotluse hindamine;
- 4) otsusest teavitamine.

Kooli õppekava välise õppimise ja tegevuse arvestamine kooli õppekava osana, kui õpilane tuleb teisest koolist või teisest riigist. Kooli õppekavavälist õppimist arvestatakse ka juhul, kui õpilane tuleb teisest koolist või teisest riigist, kus õpilane on õppinud aineid, mida Tapa Valla Gümnaasiumis ei õpetata. Ainete osakaal ja maht, mida arvestatakse kooli õppekava osana,

otsustatakse õpilase kooli vastuvõtmisel vastavate esitatud dokumentide alusel (nt tunnistus, hinneteleht, koolitustõend, väljavõte õppekavast jne). Vajadusel kutsutakse kokku hindamiskomisjon.

Kooli õppekava välise õppimise ja tegevuse arvestamine kooli õppekava osana, kui õpilane asub õppima mittestatsionaarses õppes. Mittestatsionaarses õppes on võimalik arvestada valikkursusi eelmises koolis õpitud kursuseid üle kandes või tööalastel täiendkoolitustel ja huvihariduses õpitu kohta koolile tunnistust/tõendit esitades. Kaitseväes omandatud saab arvestada riigikaitse valikkursusena.

10. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPE-KORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

10.1 HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtted TVG-s

TVG HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtteid rakendatakse hariduslike erivajadustega õpilastele võimetekohase arengu tagamiseks ja eluks vajalike pädevuste omandamiseks. Õpilaste nõustamine ja õpiabi moodustab ühtse tugisüsteemi, mille eesmärk on toetada ennastjuhtiva õppija arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest, sh andekus, ja võimaldada tal saavutada riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi.

Kooli tugisüsteem on mõeldud kõikidele TVG hariduslike erivajadustega õpilastele toetamaks nende õppeprotsessis osalemist. HEV-õpilaste õppetöö korraldamisel lähtutakse kaasava hariduse põhimõtetest.

Täiendavat abi ja tuge vajavad sihtrühmad on:

- andekad õpilased;
- õpiraskustega õpilased;
- käitumisprobleemidega õpilased;
- tervisehäiretega õpilased;
- pikemaajaliselt õppest eemal viibinud õpilased.

Ennastjuhtiva õppija arengu ja tema õpimotivatsiooni ja -oskuste toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks rakendatava tugisüsteemi eesmärgiks koolis on varakult hinnata õpilaste õpioskusi ja -võimeid, märgata erivajadusi ja rakendada õigeaegselt vajalikke tugimeetmeid. Kooli tugisüsteemi kuuluvad kõik TVG õpetajad ning tugispetsialistid. Tugisüsteem töötab õpilast nõustava ja toetava võrgustikutöö ja kaasava hariduse põhimõttel, mida koordineerib direktori poolt määratud HEV-õpilaste õppe koordineerija (*edaspidi* HEVKO) koostöös kooli juhtkonnaga.

HEVKO toetab ja juhendab õpetajat õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, koordineerib võrgustikutööd ja HEV-õpilastega seotud dokumentatsiooni täitmist, nõustab

lapsevanemaid, õpetajaid, tugispetsialiste, kooli juhtkonda ning teeb vajadusel ettepanekuid õppetöö tulemuslikumaks korraldamiseks.

Andekate õpilaste toetamiseks on loodud ALÕ ainerühm, mille ülesanne on kaardistada andekad õpilased, nõustada õpetajaid ja õpilasi, koordineerida õpilaste hõivatust. ALÕ ainerühma koordinaator teeb ettepanekuid andeka lapse individuaalsetest eripäradest lähtuva õppetöö korraldamiseks.

10.2 Tugimeetmete süsteem ja teenuste rakendamise kord

Tugimeetmete süsteem koolis on kolmetasandiline, kus iga eelnev tasand loob pinnase järgneva tõhusamaks toimimiseks.

I tasand – märkamine ja esmane sekkumine

Kaasatud aineõpetaja ja klassijuhataja (vajadusel õpilasega varem tegelenud spetsialistid).

Mitterahuldavate tulemuste tekkimise põhjuste selgitamine:

- puudumine haiguse tõttu;
- õppekeelest erinev kodune keel;
- spetsiifilised püsivad õpiraskused;
- käitumisraskused;
- sotsiaalsed probleemid; jne.

Tegevused: Vestlus õpilasega ja vajadusel lapsevanemaga. Õpilasele individuaalsuse kaardi (ÕIK) avamine. Vajalike tugimeetmete määratlemine ja rakendamine. Meetmete mõjususe hindamine.

I tasandi tööd koordineerib ja seda fikseerib klassijuhataja.

II tasand – õpilaste vajaduste väljaselgitamine kooli tugispetsialistide poolt ja eriabi kooli tasandil. Kaasatud aineõpetajad, klassijuhataja, õpilasele rakendatud tugimeetmete esindajad (tugivõrgustik). Eelmise astme tulemuste analüüs ja mitterahuldavate tulemuste tekkimise põhjuste selgitamine.

Tegevused: Vestlus õpilase ja lapsevanemaga. ÕIK II tasandi täitmine. Vajalike tugimeetmete määratlemine ja rakendamine. Meetmete mõjususe hindamine.

II tasandi võrgustikutööd koordineerib üldjuhul HEV-koordinaator või võrgustikust valitud isik ja fikseerib klassijuhataja.

III tasand – nõustamiskomisjon ja tugimeetmete jätkamine

Kaasatud aineõpetaja(d), klassijuhataja, õpilasele rakendatud tugimeetmete esindajad, kooliväliste tugisüsteemide esindajad (laiendatud tugivõrgustik). III tasand rakendub, kui kasutusele võetud meetmed ei osutunud piisavaks.

Tegevused: Eelmise astme tulemuste analüüs ja mitterahuldavate tulemuste tekkimise põhjuste selgitamine. Vestlus õpilase ja lapsevanemaga. Vajaliku laiendatud tugivõrgustiku loomine ja koostöö koordineerimine. ÕIK III tasandi täitmine.

III tasandi võrgustikutööd koordineerib ja fikseerib HEVKO.

Õpilase individuaalse jälgimise kaardid (ÕIK) on elektroonilised ja kättesaadavad õpilasele ning tema seaduslikule esindajale õppeinfosüsteemis. ÕIK täitmist koordineerib ja haldab HEVKO.

10.3 HEV-õpilase toetamiseks rakendatavad tugimeetmeid Tapa Valla Gümnaasiumis

- andekale lapsele tagatakse individuaalne õppekava (IÕK) vajalikes õppeainetes ning vajadusel täiendav juhendamine;
- IÕK rakendamine;
- käitumise tugikava koostamine;
- täiendav pedagoogiline juhendamine väljaspool õppetunde (konsultatsioonid, nõustamine);
- tugispetsialistide teenused (sotsiaalpedagoog, logopeed, psühholoog, eripedagoog);
- õpiabitunnid (logopeediline kõneravi, üldarendav või ainealane õpiabi)
- eesti keele tugiõpe kooli õppekeelest erineva koduse keelega õpilastele;
- õppimine tõhustatud toega õpilaste klassis (kuni 12 õpilast);
- õppimine eritoega õpilaste klassis (kuni 6 õpilast);
- eriklass ühe õpilasega;
- HEV õpilase õpetamine IÕK alusel tavaklassis;
- karjäärinõustamine;
- meditsiiniline abi;
- huvitegevused;
- raamatukogu tegevused;

- koostöö lapsevanemaga;
- konsultatsioonid ja koostöö koolist väljaspool asuvate spetsialistidega (lastekaitsepspecialist, arstid, psühholoogid, piirkonnapolitsei jne);
- KOV - valla laste hoolekandekomisjoni suunamine;
- koostöö Rajaleidja keskuse spetsialistidega, nõustamise korraldamine;
- koolivälisesse nõustamismeeskonda suunamine;

10.4 Tapa Valla Gümnaasiumis rakendatavate tugimeetmete kirjeldus

Huvitegevus

Huvitegevuse eesmärgiks on välja selgitada kõrgendatud võimete ja huvidega õpilased ning võimaldada neil tegeleda koolis huvialadega tundidevälisel ajal. Huviringide töö on õppeprotsessi toetav ja õpilaste õpi-ja käitumisprobleeme ennetav. Huviringid alustavad tegutsemist alates oktoobrist. Info huvitegevuse ja ringide toimumise aegade kohta on õpilasele nähtav kooli kodulehel ja õppetöö stendil.

Andekate õpilaste toetamine

Andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ühes või mitmes õppeaines.

Andekate õpilaste võimete väljaarendamise toetamiseks on koolis loodud vastav ainerühm, mis koordineerib õpilaste võimetele ja huvidele vastavat õppe- ja huvitegevust. Töös andeka õpilasega korrastab õpetaja regulaarselt õppekavas määratletud tegevusi nii, et andekad õpilased saaksid töötada tempos ja tasemel, mis vastab nende võimetele. Õpetajad julgustavad õpilasi silma paistma, olema loovad, tootlikud ja juhtivad. Aineõpetaja innustab andekat õpilast osalema olümpiaadidel, ainevõistlustel, TÜ Teaduskooli, TLÜ Õpilasakadeemia, TalTech innovatsiooni ja –ettevõtluskeskuse Mektory jt kursustel, ainealastes huviringides, projektitöodes, kooli arendustegevustes, tegema koostööd erinevate kõrgkoolidega.

Andeka õpilase toetamiseks võib kool kasutada õpilase individuaalsusest lähtuvalt vaba tunniressurssi tema tugevuste arendamiseks süvendatud aineõpetuses (andekad) või aineõpetust tasemerühmades.

Andekale õpilasele võib tema arengu toetamiseks rakendada individuaalset õppekava (IÕK) ning võimaldada täiendavat juhendamist aineõpetaja või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu. Õpilasele, kes osaleb aktiivselt ja tulemuslikult huvikooli, spordiklubi vms tegevuses, võib kool võimaldada vastava õppeaine õpitulemuste saavutamist individuaalse õppekava alusel.

Õpilased, kellel on erivõimeid või –huvisid:

- 1) võivad tegeleda oma huvialadega aineõpetajate juhendamisel;
- 2) saavad võimaluse osaleda välislektorite (kes ei ole TVG õpetaja) koolitustel;
- 3) saavad võimaluse osaleda TÕ Teaduskooli, TLÜ Õpilasakadeemia või TalTech Mektory kursustel;
- 4) saavad võimaluse läbida õppeainet või kursust individuaalse õppekava alusel.

Gümnaasiumiastmes on võimalik õpilase avalduse alusel direktori käskkirjaga arvestada kooliväliste kursuste ainemahtu kooli õppekava kursuse asendamiseks või täiendava vabavalikaine kursusena, kui see toetab kooli õppekava õpitulemuste saavutamist. Iga otsus kursuse asendamise või lisamise osas tehakse konkreetsest juhtumist lähtuvalt.

Individuaalne õppekava (IÕK)

Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest, võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, -sisus, -protsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem või seaduslik eestkostja. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava (IÕK).

IÕK-d rakendatakse haridusliku erivajadusega õpilasele tema võimetekohaseks arendamiseks ning IÕK rakendamine on lubatud mõlemas kooliastmes. IÕK koostamise aluseks on kooli õppekava ja hindamisjuhend. Kui IÕK–ga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda saavutada riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi, on IÕK rakendamine lubatud ainult koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusel.

IÕK määratakse üldjuhul õpilasele tema edasiasitamiseks või temale jõukohase õppekava nõuete täitmiseks juhul:

- kui õppetööd toetavad tugisüsteemi osad ei ole eelneval õppeperioodil taganud vähemalt rahuldavaid õppetöö tulemusi;
- kui on vaja kohaldada erisusi õppekorralduses;
- kui kooli õppekeele oskus ei võimalda õpilasel võimetekohaseid õpitulemusi saavutada;
- kui andeka õpilase võimetekohaseks õppeks on vaja tõsta õppeintensiivsust, esitada kõrgemad nõuded õppesisule või kohaldada teisi eritingimusi.

Õpilase IÕK-le määramise ettepaneku teeb direktorile HEV-koordinaator – klassijuhataja, aineõpetaja või koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusel ja lapsevanema nõusolekul.

Andekale lapsele IÕK määramise ettepaneku teeb direktorile Andeka lapse ainerühma koordinaator – klassijuhataja või aineõpetaja soovitusel ja lapsevanema nõusolekul.

IÕK rakendamise otsuse kinnitab direktor käskkirjaga. IÕK rakendamine sõltub õpilase isikuomadustest ja vajadustest ning kooli võimalustest töö korraldamiseks. IÕK kestvus võib olla kuni 1 õppeaasta.

IÕK rakendamise otsuse alusel koostatakse õpilasele IÕK, vajadusel koos vastava tegevuskavaga. Selle alusel õpetamine ei kuulu eraldi tasustamisele riiklikest vahenditest. Õpetamine toimub üldjuhul õpetaja üldtööaja sees. IÕK koostamiseks on koolil oma vorm, mille täidab IÕK algatanud aineõpetaja või klassijuhataja. IÕK tulemuslikkuse tagasiside annavad kõik kaasatud õpetajad vähemalt üks kord IÕK-s määratud perioodi jooksul, ühte õppeaastat hõlmava perioodi jooksul vähemalt üks kord (15. mai).

Individuaalsed ainekonsultatsioonid

Individuaalsete ainekonsultatsioonide eesmärgiks on ajutiste õpiraskustega õpilaste järelaitamine õppetöös õppekavas nõutavate õpitulemuste saavutamiseks. Konsultatsioonide ajad on õpilasele kättesaadavad kooli kodulehel ja õppetöö stendil.

Õpiabirühma tunnid (lüh: õpiabitunnid)

Õpiabitundide eesmärk on toetada põhikooli õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastavaid tulemusi.

Õpiabitund on suunatud õpilaste taju, mälu, kõne, mõtlemise, iseseisvuse, enesekontrolli ja õpioskuste arendamisele ja kujundamisele spetsiaalsete võtete ning ainealase materjali kaudu. Põhikooli III kooliastmes on õpiabitunni eesmärk ainealase õpioskuse arendamine. Vastavalt vajadusele on kõikides kooliastmetes kättesaadav logopeediline abi suulise ja kirjaliku kõne arendamiseks. Õpiabitund võib toimuda vastava ainetunni ajal või väljaspool tundide aega.

Õpiabirühma õpetaja toetab õpetamist tundides, aitab kujuneda õpilasel isiksuseks, kes tuleb toime õppimise ja tööga, ning tutvustab oma töö võtteid lapsevanematele. Tundide õppesisu on suunatud õpilase psüühiliste protsesside arendamisele, erinevate ülesannete täitmise õpetamisele ja erinevate õpivõtete omandamisele. Õppetöö sisu on kirjeldatud kooli õppekava õpiabi ainekavas. Info tundide toimumise aja kohta on kättesaadav kooli kodulehelt ja õppetöö stendilt.

Õpiabitunnid on tõhustatud toega õpilaste klassi ja eritoega õpilaste klassi õpilastele kohustuslikud, lähtudes õpilase individuaalsetest võimetest. Õpilasele rakendatud tugimeetme tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja klassi- või aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (ÕIK).

Tavaklassi õpilasele koostatakse õpiabirühma tundideks individuaalne õppekava, lähtudes vastava klassi- või aineõpetaja ettepanekutest või õpilasele koostatud individuaalsest õppekavast. Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel HEV-koordinaatori ettepanekul, vanema nõusolekul ja kooli direktori otsusel.

Eesti keele tugiõpe

Eesti keele tugiõpet rakendatakse õpilastele, kelle kodune keel on õppekeelest erinev ja kelle eesti keele oskus vajab toetamist erinevate ainete omandamisel ja sotsialiseerumise parendamiseks. Õppetöö sisu on esitatud kooli õppekava eesti keele tugiõppe ainekavas.

Õpilasele rakendatud tugimeetme tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja klassi- või aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (ÕIK).

Eesti keele tugiõppe tund võib toimuda vastavalt ainetunni ajal või väljaspool tundide aega. Tundide ajad on õpilasele kättesaadavad kooli kodulehel ja infostendil.

Tõhustatud toega õpilaste klassid

TVG-s on avatud klassid tõhustatud õpilaste õpetamiseks.

Õpiraskused on ajutalitluse või aju struktuuri neurobioloogilised hälbed, mis seostuvad inimese taju, mälu, mõtlemise või kõnega ja mis avalduvad inimese suulise ja kirjaliku kõne, arutlus-, ja meenutusoskuste, teabe struktureerimise ja arvutamisoskuse valdkonnas.

Põhirõhk õpilase arendamisel on individuaalsuse toetamine ja tugevuste arendamine.

Tõhustatud toega õpilaste klassi (kuni 12 õpilast klassis) võetakse õpilane vastu vanema avalduse alusel ja koolivälise nõustamiskomisjoni otsusega.

Õppetöö toimub vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale. Õppetöö korraldamisel kasutatakse kohandatud ja jõukohaseid õppematerjale, abimaterjale ning rakendatakse eripedagoogilise sekkumise põhimõtteid ning vajadusel tagatakse logopeediline abi.

Õpilaste erisustest lähtuvalt rakendatakse tõhustatud toega õpilaste klassi õpilastele õpiabitunde, mis võivad toimuda vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib õpiabitunde läbi viia ka pärast õppetunde.

Õpilasele rakendatud tugimeetmete ja aineõpetuse tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja klassi- või aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (IAJK).

Õpilane suunatakse direktori käskkirjaga koolivälisesse nõustamiskomisjoni sobiva õppekava rakendamiseks, kui vaatamata tugisüsteemide meetmetele ei suuda ta ületada mahajäämust õppetöös.

Eritoega õpilaste klass

Eritoega õpilaste klass (kuni 6 õpilast klassis) on klass põhiharidust omandavatele õpilastele, kellele kooliväline nõustamiskomisjon on spetsiifilistest hariduslikest erivajadustest tulenevalt soovitanud õppida eritoega õpilaste klassis, sealhulgas autismispektri häiretega, aktiivsuse- ja tähelepanuhäiretega või sõltuvushäiretega õpilastele või õpilastele, kelle andekus kombineerituna mõne muu erivajadusega toob kaasa vajaduse õppida selles klassis.

Põhikooli õpilane, kellel on koolivälise nõustamiskomisjoni soovitus õppida eritoega õpilaste klassis, kohandatakse „Põhikooli riikliku õppekava tunnijaotust“ tema individuaalsetest vajadustest lähtuvalt nii, et osa tundidest õpib õpilane tavaklassi juures ja osa tundidest eraldi eritoega õpilaste klassis, sõltuvalt koolivälise nõustamiskomisjoni soovitustest. Õpetamisel kasutatakse erivajaduse spetsiifikast tulenevat struktureeritud õppekorraldust, õppemetoodikat ja jõukohast õppevara. Vajadusel tagatakse õpilasele logopeediline abi.

Õpilasele rakendatud tugimeetmete tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna poolt koostöös õpilase vanemaga vähemalt kaks korda õppeaastas. Tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil ja rehabilitatsiooniplaanis.

Eritoega õpilaste klassi võetakse õpilane vastu vanema avalduse alusel ja koolivälise nõustamiskomisjoni otsusega. Eritoega õpilaste klassi võetakse vastu või viiakse üle õpilane tähtajaliselt, mille määrab kooliväline nõustamiskomisjon.

Kui koolivälise nõustamiskomisjoni määratud tähtaja möödumisel ilmneb vajadus jätkata õpet eritoega õpilaste klassis, siis esitab vanem või vanema nõusolekul kool koolivälisele nõustamiskomisjonile põhjendatud taotluse tähtaja pikendamiseks.

Lihtsustatud õppekava järgi õppiv õpilane

- 1) Lihtsustatud õppe sihiseade lähtub põhikooli riikliku õppekava üldosa §-s 3 sätestatud, arvestades seejuures lihtsustatud õppel õpilaste individuaalseid hariduslikke erivajadusi.
- 2) Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata tõhustatud või erituge vajava õpilase arengut.
- 3) Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 7 koostatakse igale lihtsustatud õppe õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart (ÕIK). Vajadusel koostatakse individuaalne õppekava, mille koostamisel lähtutakse arengu jälgimise kaardil olevast teabest.
- 4) Lihtsustatud õppe sisu on valdavalt suunatud praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisele. Õpetamine, kasvatamine ja arengu toetamine toimub valdavalt praktilise õppeviisi (harjutamise) kaudu. Reegleid ja teoreetilisi teadmisi õpetatakse minimaalselt, aga sel määral, et üldistada ja teadvustada praktiliselt omandatut.
- 5) Kooli õppe- ja kasvatusprotsessis kujundatakse õpilastel suutlikkust ja oskusi, et pingutada jõukohasel viisil ning teha koostööd nii eakaaslaste kui ka erinevate täiskasvanutega. Taotletakse, et õpilastel kujuneksid teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad neil (vajaduse korral suunamise või abiga) jälgida, hinnata ning kohandada oma käitumist ja õpitegevust.
- 6) Väärtushoiakute kujundamisel taotletakse, et õpilane tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest, järgib üldlevinud väärtusi, määratleb end riigi kodanikuna.
- 7) Lihtsustatud õppel põhikooli lõpetaja on praktilist tööd väärtustav ja täiendus- ning kutseõppeks valmis olev ühiskonnaliige. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele isiksusteks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid ja tulevad võimalikult iseseisvalt toime erinevates rollides: perekonnas, võimetekohasel tööl ja avalikus elus.
- 8) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste kujunemist toetab järjepidev koostöö erinevate osaliste vahel. Tähtis on õpetajate, tugispetsialistide ja lastevanemate koostöö (ühised nõudmised, samalaadne abi jms). Vajaduse korral kaasatakse tugispetsialiste väljastpoolt kooli, kohaliku omavalitsuse esindajaid jt.

Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad ning tugispetsialistid omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös. Lihtsustatud õppes taotletavad üldpädevused on kohandatud lähtuvalt riikliku õppekava § 4 punktist 4.

Õpilasele ja tema vanemale või seaduslikule esindajale, kellele kooliväline nõustamiskomisjon on soovitanud õppetööd läbi viia lihtsustatud õppekava järgi (LÕK), teeb kool ettepaneku asuda õppima vastava õppekava alusel, vajadusel koostatakse õpilasele IÕK lihtsustatud õppekava järgi õppimiseks eriklassis (tõhustatud- või eritoega) või tavaklassis.

Põhikooli õpilane, kellel on koolivälise nõustamiskomisjoni soovitus õppida Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel, õpib TVG-s tavaklassi või eriklassi juures. Vajadusel koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, milles on kohandatud lihtsustatud õppekava tunnijaotust kombineerituna Põhikooli riikliku õppekava tunnijaotusega, kus osa tundidest õpib õpilane oma klassi juures ja osa tundidest eraldi. Täpne tunnijaotus, mis määratakse IÕK-s, sõltub õpilase individuaalsest eripärast.

Lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikest 7 avatakse igale lihtsustatud õppe õpilasele individuaalse arengu jälgimise kaart (ÕIK), milles olevast teabest lähtudes rakendatakse individuaalset õppekava.

Täiendavat õppetööd õppeaasta lõpus rakendatakse LÕK-i järgi õppivale õpilasele ainult erijuhtudel (kui õpilane on üle poole õppetöö ajast puudunud koolist) kooli õppenõukogu otsusega.

Põhikooli lõpetamine lihtsustatud õppel

- Lihtsustatud õppel õppiv õpilane sooritab eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 30 lõike 2 alusel kehtestatud tingimustest ja korrast.
- Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele kui teise keele koolieksami.
- Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel lihtsustatud õppe õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad” ning kes on sooritanud eesti keele ja matemaatika koolieksami ning kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine koolieksami.

- Õppenõukogu otsuse alusel võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud taotluse põhjal anda põhikooli lõputunnistuse ka lihtsustatud õppes õppivale õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines viimane aastahinne „nõrk” või „puudulik” või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

Lihtsustatud õppe sihiseade, üldpädevused, tunnijaotusplaan, valikainete pakkumine, loovtööde tegemise põhimõtted ning lõpetamise tingimused on toodud õppekava üldosa vastavate punktide juures (vt eespool).

Tugikomisjon

Tugikomisjon ehk pedagoogiline nõupidamine kasvatusküsimustes kutsutakse kokku ühe või mitme õpilase õppetöös või käitumises tekkinud probleemide lahendamiseks.

Tugikomisjoni töö eesmärgiks on õpilase õppimise või käitumisega seotud probleemide lahendamine:

- 1) õpilase ja vanema õppe- ja kasvatustöölane pedagoogiline nõustamine;
- 2) õpilase ja vanema koolikohustuse täitmise alane nõustamine.

Nõupidamisel osalevad kooli direktor ja/või õppejuht, õpilase (õpilaste) klassijuhataja(d), õpilane, vajadusel aineõpetajad, kes on tekkinud probleemi lahendamisega seotud ja sotsiaalpedagoog. Nõupidamisele kutsutakse ka õpilase vanemad. Tugikomisjoni tööd koordineerib HEV-koordinaator.

Soovitavalt lõpeb nõupidamine kokkuleppega õpilase, tema vanemate ja nõupidamisel osalenud pedagoogide vahel. Kui kokkulepet ei saavutata, võivad nõupidamisel osalenud pedagoogid vastu võtta järgmisi otsuseid:

- Teha direktorile ja/või klassijuhatajale ettepanek koolikorralduslike mõjutusvahendite kohaldamiseks (käitumishinde alandamine, noomitus, jne).
- Suunata küsimus lahendamiseks:
 - 1) õppenõukogule;
 - 2) noorsoopolitseile;
 - 3) Tapa valla lastekaitsetöötajale.

11. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE NING NÕUSTAMISE KORRALDAMINE, SH KARJÄÄRIINFO JA – NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

11.1 Õpilaste ja vanemate teavitamise ning nõustamise korraldus

TVG-s on tagatud õpilasele ja vanematele teabe kättesaadavus kooli õppe ja kasvatus korralduse kohta:

- 1) õppeinfosüsteemist;
- 2) kooli kodulehelt;
- 3) kooli Facebooki lehelt;
- 4) õppeinfo stendilt;
- 5) lastevanemate üldkoosolekul;
- 6) klassi lastevanemate koosolekutel;
- 7) arenguestlustel;
- 8) tugikomisjoni nõupidamisel;
- 9) tugispetsialistide nõustamistel.

Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korras.

Õpilasele ja vanemale antakse koolist teavet:

- 1) õpilase õppeedukuse ja koolikohustuse täitmise kohta (õppeinfosüsteemis);
- 2) koolikorralduse ning õpilaste õiguste ja kohustuste kohta (päevakava, kooli kodukord);
- 3) trimestri või kursuse jooksul läbivatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest klassi üritustest;
- 4) konsultatsioonide ja järelevastamiste korralduse kohta;
- 5) planeeritavatest üritustest ja muudest ettevõtmistest, millest annab õpilastele ja lastevanematele ülevaate kooli üldtööplaan;
- 6) tugispetsialistide teenuse osutamise kohta;
- 7) edasiõppimise võimaluste ja karjääriteenuse kättesaadavuse kohta (koostöös Töötukassaga ja individuaalselt);
- 8) õpilase ja vanema õiguste ja kohustuste kohta (kooli põhimäärus, kooli kodukord);
- 9) õpilaste terviseohutuse ja turvalisuse kohta (kodukord);
- 10) kooli vastuvõtutingimuste ja korra kohta (veebilehel).

Nõustamise korraldus

Õpetajad ja tugispetsialistid nõustavad oma pädevuste piires õpilase vanemat ja õpilast arengu toetamises ja koduste ülesannete lahendamises, õppetööd käsitlevates ja karjäärivalikute küsimustes. Kool tagab vanemale ja õpilasele tugispetsialistide (psühholoog, sotsiaalpedagoog, eripedagoog s.h logopeed) nõustamisteenuse kättesaadavuse.

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Aineõpetaja, klassijuhataja ja lapsevanem koostöös HEV-koordinaatoriga selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valivad neile sobivad õppemeetodid ning –vormid.

Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Konsultatsioonide ja järelevastamise ajad ning järelevastamise elektrooniline registreerimise vorm teatatakse õpilastele õppeinfosüsteemi ja aineõpetajate kaudu.

Meditšiiniline nõustamine ja abi

Koolis osutab meditsiinilist abi kooliõde, kelle peamiseks ülesanneteks on õpilaste terviseedendus ja haiguste ennetus. Kooliõde osaleb õpilase arengut soodustava keskkonna loomises ja õpilase tervisekasvatuse protsessides koolis, teeb ennetustööd, abistades õpilast nii füüsiliste kui vaimsete probleemide korral.

Meditšiiniline nõustamine aitab õpilasel kujuneda vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

11.2 Karjääriinfo ja –nõustamise korraldamine

Karjääriõpetus

III kooliaste

Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus. Põhikooli eesmärk on kujundada õpiharjumused kogu eluks.

Karjääriteenuste korraldamise lähtealused:

- eakohasus;
- eneserefleksiooni toetamine;
- erinevate eluvaldkondade tutvustamine;
- koostöö vilistlaskonna- ja lapsevanematega;
- vabatahtliku tegevuse väärtustamine.

Karjääriplaneerimine põhikoolis on aineõpetuse osa nii riiklikus kui lihtsustatud õppekavas ning kajastub aineõpetajate ja klassijuhataja tööplaanides.

Gümnaasiumiastmes on karjääriõpetuse kursus kõikidele õpilastele kohustuslik. Kursusel läbitavad teemad kujundavad õpilases valmisolekut optimaalseks rakenduseks tööjõuturul, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused ja huvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega.

Karjääriinfo- ja nõustamise korraldamine TVG-s

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse. Selleks teeb kool koostööd Eesti Töötukassa karjäärinõustajatega ning kutse- ja kõrgkoolidega.

Karjäärinõustamise eesmärgiks on aidata õpilastel omandada teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ja eneseteostust. Lihtsustatud õppel ja erivajadustega õpilaste puhul on eesmärgiks tagada õpilastele karjääriteenused õpilase erivajadusest lähtuvalt.

Karjäärinõustamise eesmärgil toimuvad koolis:

- 1) õpetajate päev;
- 2) töövarjupäev;
- 3) „Tagasi Kooli“ projektid, õpilaste kohtumised vilistlastega ja teiste erinevate elukutsete esindajatega;
- 4) karjääriteemade käsitlemine aineõpetuses;
- 5) asutuste ja ettevõtete külastused;
- 6) kohtumised erinevate edasiõppimisvõimalusi pakkuvate koolide esindajatega klassijuhatajatundides;
- 7) õpilaste arenguveestlused;
- 8) 9. klasside kohtumine karjäärispetsialistidega, kutsevaliku testi tegemine, individuaalsed karjäärinõustamised;
- 9) 9. klasside õpilaste kohtumised kooli juhtkonna ja gümnaasiumi valikainete õpetajatega gümnaasiumi kursuste ja õppesüsteemiga tutvumise eesmärgil;
- 10) TVG avatud uste päevad;
- 11) gümnaasiumiastme esimese aasta õpilaste nõustamised õppesuuna ja valikkursuste osas;
- 12) karjääriõpetuse tunnid gümnaasiumiastme 3. aastal (35 tundi, sh kohtumised karjäärinõustajatega, testimine),
- 13) erinevate kutseõppeastuste külastamine 9. klassis, kus saavad infot edasiste õppimisvõimaluste kohta nii riikliku kui ka lihtsustatud õppe õpilased.

Lõpuklasside õpilastel võimaldatakse osaleda erinevate edasiõppimise võimalusi pakkuvate haridusasutuste lahtiste uste päevadel.

12. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

12.1 Õpetaja tegevuse lähtealused

Õpetaja lähtub oma tegevuses:

1. ennastjuhtiva õppija arengust;
2. kooli põhiväärtustest;
3. teadmisest, et õpetamine ja õppimine on väljundipõhised, mille kõrgeim õpiväljund on üldpädevused;
4. kooli õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste, läbivate teemade ja lõimingu põhimõtetest;
5. ainevaldkonna kavades kirjeldatud valdkonnapädevustest ja hindamispõhimõtetest;
6. ainekavade õpitulemustest;
7. HEA ÕPETAJA mudelist.

Õpetaja võtab vastutuse aineõpetuse tulemuslikkuse eest arvestades õppijate arengut ning lähtub oma töö planeerimisel ja kavandamisel ennekõike õppijatest arvestades seejuureskooli õppekava, kooli õppe- ja kasvatusesmärket ning põhiväärtusi. Õpetaja on positiivne eeskuju ja innustaja, kes väärtustab õppimist ja õppeprotsessi.

12.2 Õpetajate koostöö

Ennastjuhtivate õppijate üldpädevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös kaasates õppijaid ja kogukonda. Oma töö planeerimise kaudu loob õpetaja tingimused ennastjuhtiva õppija arenguks, et saavutada õppekavas kokkulepitud eesmärgid.

Õpetaja koostööpõhimõtted:

- planeerib oma tegevust koostöös teiste õpetajatega;
- võtab osa kooli ühisüritustest jt projektidest;
- osaleb aktiivselt ainerühmade töös;
- on aktiivne osaleja kooli arendustegevustes;
- jagab kolleegidega oma kogemusi lahtiste tundide ja õppevara arendamise kaudu;
- osaleb õppenõukogu töös;
- osalemine koolitustel, millest ülevaade antakse “Kolleegilt kolleegile” sisekoolitustel.

Töörühmad/komisjonid

Ainealast koostööd ja ainevaldkonnaga seotud arendustööd (nt ainekavade arendus) teevad vastava aine või valdkonna aineõpetajate töörühmad, kelle määratud esindaja on ka kontaktisikuks maakondliku ainekomisjoniga suhtlemisel. Iga arendustegevuse puhul valivad töörühmad juhi, kes koordineerib vastava arendustegevuse läbiviimist. Koosolekud toimuvad vähemalt kord trimestris, vajadusel ka tihemini.

Vajadusel moodustatakse ajutisi töörühmi, kes tegelevad vastavalt kooli arendustegevuse või muu koolis päevakohase õppekasvatustegevuse teemaga.

12.3 Õpetaja töö planeerimine

Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on tund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (nt paaristund, õppekäik, projektitöö, õppepäev, iseseisev töö jne). Õppetunnis toimub eesmärgistatud õppetöö õpetaja töökava alusel. Töökava koostamine kuulub õpetaja pädevuste hulka. Õpetaja teeb töökava ja esitab selle juhtkonna nõudmisel vastava õppeperioodi alguses, mille kohta ta töökava koostas. Töökavad lisab õpetaja stuudiumi päeviku töökavade jaotisesse.

Igaks õppeaastaks koostab õpetaja trimestrit/poolaastat arvestava kalenderplaani, milles kirjeldab kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatud taotletavate õpitulemusteni jõudmist, arvestades ainekava õpisisu ja tulemusi, õppeaasta üldeesmäärke, õppeaasta üldtööplaanis ja ainerühmade tööplaanides olevaid õpilasüritusi, õppeaasta olümpiaadide ja võistluste ajakava, konkreetse klassi õpilaskonna eripära.

Õpetaja planeerib igal õppeaastal oma aine õpet kõikidele klassidele, kus ta õpetab, tehes tihedat koostööd teiste aineõpetajatega. Õpetajal on vabadus otsustada, milliste meetodite ja õppematerjali kaudu saavutatakse nõutud õpiväljundid.

Õpetaja vastutab õppetunni sisu ja tulemuslikkuse eest. Tunni mitmekesisistamiseks planeerib ja rakendab õpetaja aktiivõppemeetodeid, loob tingimused algatusteks ja õppija enesearendamiseks. Õpet planeerides arvestab õpetaja õpilase individuaalse eripäraga, luues vajalikud tingimused õpilase igakülgseks arenguks, diferentseerides õppematerjale, kohandades metoodikaid ja õpet õpilaste vajaduste järgi.

Õpet planeerides toob õpetaja täpsustavalt välja:

- 1) õpitavad teemad ja õppesisu;
- 2) oodatavad õpitulemused ning planeeritud kontrollimise/hindamise aja ning moodused;
- 3) seotuse läbivate teemade ja üldpädevuste, ülekoolilise ning ainetevahelise lõimingu ja kooli alusväärtustega;
- 4) õppetöö diferentseerimise põhimõtted konkreetses klassis ja HEV õpilastele kohaldatavad erisused (sh IÕK alusel õppijad, olümpiaadideks ja ainevõistlusteks ettevalmistamine).

Õpetaja tutvustab trimestri/kursuse algul õpilastele oma töökava õppesisu, õpitulemusi, kujundava hindamise põhimõtteid ja planeeritud kontrolli (arvestuslikud tööd).

Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub ning selle vormi valib iga õpetaja tulenevalt aine eripärast. Iga õpetaja võib töökava igal ajal täiendada õppeainest lähtuvalt.

Klassijuhataja planeerib oma tegevust, lähtudes kooli alusväärtustest, kooli üldtööplaanist, õppekava läbivatest teemadest ja üldpädevustest. Klassijuhataja tööplaanis tuuakse välja õppekasvatuslikud üldeesmärgid ja nädala teemad, planeeritavad õpilaste ja vanemate nõustamised (arenguestlused, koosolekud), ühistegevused.

13. KOOLI ÕPPEKAVA RAKENDAMISE, UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja ajakohastamiseks. Kooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme ja selles töös osalevad kõik õpetajad, õpilaste töörühmad, lapsevanemad ja teiste huvigruppide esindajad.

Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutavad kooli direktor ja õppejuht, arendustööd koordineerivad ainerühmades ainerühmade koordinaatorid ja ainevaldkondade valitud esindajad, kaasates tegevustesse ka teisi huvigruppe.

Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti. Samuti märgitakse muudatuse viite juurde muudatuse jõustumise kuupäev.

Kooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

14. ÕPPEKAVA JUURDE KUULVAD LISAD

LISA 1. Põhikooli ainekavad

LISA 2. Gümnaasiumi ainekavad

LISA 3. Lihtsustatud õppekava

LISA 4. Gümnaasiumi vabavalik- ja moodulainekavad